

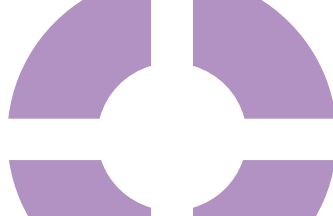
VIRO

TOUKOKUU 2026

MAAKATSAUS

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

SISÄLTÖ

SUOMENLAHDEN YLI RAKENTUU ENEMMÄN KUIN NAAPURUUS.....	3
VIRO EI OLE PIKKUMAA.....	4
VIRO JA SUOMI VAHVISTAVAT ROOLIAAN KESKEISINÄ KUMPPANEINA	6
HUHUT VIRON TALOUDEN ENNENAICAIKASESTA KUOLEMASTA OVAT LIIOITELTUJA.....	9
VIRON TALOUS, MINNE MENET?	12
RETHINKING ESTONIA'S NEXT GROWTH CYCLE: NEW CHALLENGES AHEAD.....	15
ESTONIAN TAXATION – WHAT FINNISH BUSINESS SHALL TAKE INTO NOTICE.....	19
AIKA HUOMATA – VIRO ON JO TEKNOLOGIAMAA.....	23
ESTONIA'S CYBER SHIELD HOLDS	28
ESTONIA HAS LARGE CLUSTER OF MARITIME COMPANIES AND KNOW-HOW	30
PORT OF TALLINN: 2025 IN REVIEW AND THE DEVELOPMENTS SHAPING WHAT COMES NEXT	33
KAUPUNGIT KASVUN MAHDOLLISTAJINA.....	36
KETTERÄ JA INNOVATIIVINEN VIRO AVAA JATKUVASTI UUSIA MAHDOLLISUUKSIA SUOMALAISILLE YRITYKSILLE.....	38
ESTONIAN SUBCONTRACTING INDUSTRY: TIME TO PLAY YOUR CARDS RIGHT.....	44
ESTONIA – A STRONG FOUNDATION FOR SUSTAINABLE INDUSTRIAL GROWTH.....	46
WHY NOW IS THE MOMENT TO LOOK TO ESTONIA AGAIN.....	48
NESTE VIROSSA: YLI KOLME VUOSIKYMMENTÄ KUMPPANUUTTA JA ASIAKASLÄHTÖISIÄ RATKAISUJA.....	53
HOW IS ESTONIA DOING?.....	56
DYNAAMINEN DUO VAI KAKSI KYRÄILEVÄÄ PROVINSSIA	60

SUOMENLAHDEN YLI RAKENTUU ENEMMÄN KUIN NAAPURUUS

Viro ei ole Suomelle enää vain tuttu naapuri tai lähimarkkina. Tämän Maakatsauksen lukuisat mielenkiintoiset artikkelit osoittavat, että kyse on paljon laajemmasta suhteesta: strategisesta kumppanuudesta, jonka merkitys ulottuu kaupan, energiaan, turvallisuuteen, teknologiaan ja tutkimukseen. Suomenlahden yli kulkee nyt muutakin kuin tavaraa ja työvoimaa — siellä rakentuu yhteinen kilpailukyky.

Päivi Pohjanheimo

Johtaja, kansainväliset asiat ja kauppa, Keskuskauppakamari

Kuva: Jari Härkönen

Viron talous on ollut viime vuosien aikana paineen alla, mutta maan vahvuudet eivät ole kadonneet. Julkinen velka on yhä matala, hallinto tehokas ja yritysympäristö ketterä. Samalla yksi aikakausi on päättynyt: halvan työvoiman varaan ei enää rakenneta kasvua. Seuraava vaihe syntyy tuottavuudesta, innovaatioista ja korkeammasta lisäarvosta. Siksi Viro on suomalaisille yrityksille yhä vähemmän sivumarkkina ja yhä enemmän yhteinen kehitys- ja jopa kasvualusta.

Juuri nyt Suomen ja Viron yhteistyö siirtyy aloille, joilla ratkaistaan tuleva kasvu: tekoälyyn, kyberturvallisuuteen, terveysteknologiaan, puolustukseen, puhtaaseen energiaan ja älykkäisiin yhteyksiin. Estlink, datan liikkuvuus, kaupunkien testialustat ja meriklusteri osoittavat, että potentiaali on olemassa ja sitä hyödynnetään jo. Kysymys ei ole enää siitä, onko yhteistyölle tarvetta, vaan siitä, osataanko ja tohditaanko se muuttaa investoinneiksi, rakenteiksi ja yhteisiksi avauksiksi.

Julkaisun kirjoittajien johtopäätös on selvä: Suomen ja Viron suhdetta ei kannata enää katsoa vanhentuneella, perinteisellä tavalla. Kun Eurooppa etsii kasvua, turvallisuutta ja kestävästä uudistumista, Suomenlahti ei ole mantereen reuna vaan mahdollisuus. Jos Suomi tuo pöytään mittakaavaa ja Viro nopeutta, yhdessä voidaan rakentaa enemmän kuin toimiva naapuruus — voidaan rakentaa alue, joka menestyy paremmin kuin kumpikaan pärjäisi yksin.

VIRO EI OLE PIKKUMAA

Viro on Suomelle kaupallistaloudellisesti paljon yleistä mielikuvaansa suurempi kumppani, ei enää mikään pikkumaa. Tarvoin tilastosuossa viime vuoden lopulla pitemmän aikaa saadakseni numeraalisen vahvistuksen vuosikymmenten aikana syntyneelle käsitykselleni, että EU:n neljän perusvapautta ovat sitoneet Viron ja Suomen peruuttamattomasti yhteen. Suurimpien suomalaisyritysten lihakset riittävät toimintaan koko maailmassa, pienille ja keskisuurille lähimarkkina on elintärkeä. Ei ole liioittelua sanoa, että Etelä-Suomi ja Viro ovat samaa talousaluetta.

Vesa Vasara

Suomen suurlähettiläs Virossa

Kuva: Suomen ulkoministeriö

Tavarakaupassa Viroon viedään Suomesta enemmän kuin Intiaan, Mercosur-sopimuksen alueelle tai koko Afrikan mantereelle ja hiukan enemmän kuin Iso-Britanniaan tai Ranskaan. Jos lukija ei usko, kannattaa käydä Tullin kotisivuilla. Suomalainen valmistava teollisuus on hyvin sijoittunut Viroon. Suomalaisinvestointien yhteenlaskettu arvo on noin 7,4 miljardia euroa, USA:n noin 250 miljoonaa. Raha on enimmäkseen pienen yritysten, mutta kyllä Virossa toimii joukko useamman sadan työntekijän suomalaisyritystäkin. Tärkeämpää kuin luvuilla kerskailu on huomata, että EU:n yhteismarkkinan myötävaikutuksella ja EU:n tuella kahdessa vuosikymmenessä vaurastanut Viro on alkanut sijoittaa Suomeen. Suorien investointien vuositaso ei ole ehkä päätä huimaava, keskimäärin noin 50 miljoonaa euroa, mutta virta on tasainen. Se on joka tapauksessa enemmän kuin Latviasta, Liettuasta tai Puolasta, joista ei oikeastaan Suomeen sijoiteta. Tallink Silja Linen tuntevat kaikki, mutta paljon muitakin on. Esimerkiksi Skeletonin suuri investointi Varkauteen, joka loi yli sata teollista työpaikkaa. Yhtiötä kannattaa muutenkin pitää lähiaikoina silmällä. Suomeen yrityksiä vetää muun muassa halvempi sähkö, Viron sähkö on tuntuvasti Suomea kalliimpaa eikä nopeaa helpotusta ole näköpiirissä. Viro ei edes keskipitkällä ajanjaksolla voi laskea halvan tuontisähkön varaan. Viroon suunnitellaan ensimmäistä datakeskusta, sen kohtalo riippunee siitä, saadaanko pääoma kasaan ja sähkö vihreäksi ja sitä kautta halvemmaksi.

Kolmas molemmille maille tärkeä perusvapaus on työvoiman liikkuvuus. Tässä Viron talouden kasvu näkyy ehkä selkeimmin. Viron palkkataso on noussut niin nopeasti, ettei Suomi enää voi laskea halvan virolaisen työvoiman varaan, ei Suomessa eikä oikein Virossakaan, missä asiantuntijapalkat alkavat olla Suomen tasoa ja tuloverotus alempi. Joitain vuosia sitten virolaisia lääkäreitä ja sairaanhoitajia muutti Suomeen vuosittain noin 400, nyt enää kymmenys siitä. Valmistava teollisuus Virossa tietää edelleen reilun tuhannen euron kuukausipalkalla työtään tekeviä teollisuusyrityksiä, varsinkin syrjäseuduilla, mutta nekin alkavat palkkatason noustessa robotisoitua ja siirtyä osin tekoälyn hyödyntämiseen. Neljäs vapaus, palvelut, on sekin varsin hyvin toteutunut, tärkeimmät sektorit ovat luonnollisesti kuljetus ja matkailu.

Lopuksi pari kokoavaa sanaa populistien parhaaman EU:n luoman hitaan liikkeen merkityksestä. Yhteismarkkinan tärkeys tuli edellä toivottavasti jotenkin kuvattua. Viro on onnistunut käyttämään EU:n tukiaiset tehokkaasti, parin vuosikymmenen aikana Bryssel eli me kaikki yhdessä olemme tukeneet Viron taloutta noin kahdellakymmenellä miljardilla. Tämä näkyy infran paranemisessa, koulutuksessa, asuntokannan korjaamisessa, oikeastaan koko yhteiskunnassa. Estlink II ja kaasuputki Baltic Connector saivat merkittävää tukea EU:lta, samoin neljäs sähkökaapeli Latviaan ja ennen kaikkea Rail Baltic, jonka rahoituksesta jopa 85 prosenttia on tullut EU:lta. Pullonkaulaksi on tullut Latvia, mutta voi toivoa, että Viron etelänaapurikin saa viimein lapion maahan. Seuraava EU:n rahoituskausi on tärkeä. Suomalaisyritys GRK johtaa Virossa ensimmäistä rakennuskonsortiota ja valmistuessaan nopea ratayhteys parantaa sotilaallista liikkuvuutta ja lisää suomalaisyritysten kuljetusmahdollisuuksia Itä- ja Kaakkois-Eurooppaan ja jälleenrakennettavaa Ukraina. Uskonnollista metaforaa vähän kunnioittavasti mukailen EU:n myllyt ”jauhavat hitaasti, mutta hienoa viljaa”.

VIRO JA SUOMI VAHVISTAVAT ROOLIAAN KESKEISINÄ KUMPPANEINA

Viro ja Suomi ovat jakaneet poikkeuksellisen läheiset poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset suhteet jo vuosikymmenten ajan. Maantieteellinen läheisyys, kielisukulaisuus ja yhteiset arvot ovat luoneet vahvan kumppanuuden, joka ulottuu kaikkiin yhteiskunnan osa-alueisiin.

Tänä päivänä Viro ja Suomi rakentavat yhteistyötä monilla aloilla, aina digitaalisesta innovoinnista ja rajat ylittävistä palveluista energia- ja turvallisuusyhteistyöhön. Molemmat maat ovat digitaalisen hallinnon edelläkävijöitä ja sitoutuneet kehittämään tekoälyä, kyberturvallisuutta ja datalähtöisiä julkisia palveluja.

Viron e-hallinnon osaaminen ja Suomen teknologinen ekosysteemi täydentävät toisiaan, luoden vahvan pohjan yhteiselle innovoinnille. Viro ja Suomi ovat toistaiseksi ainoat valtiot, joiden kansalliset X Road -järjestelmät on liitetty toisiinsa ja joiden kautta tapahtuu todellista rajat ylittävää viranomaisten välistä tiedonvaihtoa kansalaisten ja yritysten tilannetietojen tarkistamiseksi.

Euroopan unionin ja NATO jäseninä Viro ja Suomi ovat läheisiä poliittisia liittolaisia. Jaamme keskeiset arvot, kuten demokratian, oikeusvaltion, sananvapauden ja tasa-arvon. Molemmat maat ajavat vahvaa ja yhtenäistä Eurooppaa, kestävästä finanssipolitiikkaa sekä strategisia investointeja vihreään ja digitaaliseen infrastruktuuriin.

Suomi on jatkuvasti Viron tärkeimpien kauppakumppaneiden joukossa, ja Viro puolestaan on keskeinen osa Suomen alueellista talousverkostoa. Maiden välinen kauppa on monipuolista ja vilkasta, sisältäen energiaa, koneita, elektroniikkaa, puutuotteita sekä palveluita. Talouksien tiivis integraatio näkyy myös päivittäisessä rajat ylittävässä liikkuvuudessa ja yritysyhteistyössä. Viron tavara-vienti Suomeen vuonna 2025 oli 2,8 miljardin euron arvosta, mikä vastasi noin 15

Janne Joesaar Ruusalu
Viron suurlähettiläs Suomessa
Kuva: Viron ulkoministeriö (MFA Estonia)

prosenttia koko tavaraviennistä ja teki Suomesta Viron tärkeimmän tavaravientikumppanin. Viro on Suomelle merkittävä ja strategisesti tärkeä kauppakumppani. Vuonna 2025 Viro kuului Suomen kymmenen suurimman vientikohtemaan joukkoon.

Merkittävä osa kaupasta ja matkustamisesta tapahtuu Suomenlahden yli, joka on yksi Euroopan vilkkaimmista meriliikennekäytävistä. Tehokkaat lauttayhteydet Tallinnan ja Helsingin välillä ovat elintärkeitä molemmille talouksille, tukien matkailua, työvoiman liikkuvuutta ja toimitusketjuja. Näin molemmat maat hyötyvät saumattomasta yhteydestä ja yhteisestä infrastruktuurista. Suomalaiset ovat Viron suurin ulkomaisten matkailijoiden ryhmä, viime vuonna suomalaisten vierailujen kokonaismäärä Virossa oli 1,7 miljoona.

Energiayhteistyö on noussut yhä strategisemmaksi. Viro jatkaa turvallisuuden ja vakauden vahvistamista edistämällä vihreää siirtymää ja puolustuskykyä. Viron energiapolitiikan kehityssuunnitelma ENMAK 2035 asettaa keskeisiksi tavoitteiksi energiaturvallisuuden varmistamisen, valtion kilpailukyvyyn parantamisen sekä siirtymisen puhtaaseen energiaan perustuvaan talousmalliin. Sen ytimessä on monipuolisen tuotantoportfolion varmistaminen, jotta sähköjärjestelmä olisi kaikissa tilanteissa luotettava ja toimintavarma.

Kustannustehokkaiden paikallisten uusiutuvien energialähteiden, kuten tuuli- ja aurinkovoiman sekä energian varastointiratkaisujen, rinnalla Viro varmistaa myös riittävän säädettävän tuotantokapasiteetin. Viro ottaa ensimmäisiä askeleita ydinenergian käyttöönoton suuntaan vahvistaakseen energiaturvallisuutta ja tarjotakseen vakaata ja kilpailukykyistä sähköä. Samalla ydenergia tarjoaa mahdollisen keinon saavuttaa kunnianhimoiset ilmastotavoitteet.

Viron kontekstissa vihreää vetyä voidaan tuottaa kestävästä biometaanista tai vedestä elektrolyyysin avulla uusiutuvaa sähköä käyttäen. Vedyn laajamittainen käyttöönotto etenee kolmessa vaiheessa, joista ensimmäinen, pilotointivaihe (2021–2030), keskittyy politiikkatoimien kehittämiseen, tutkimukseen ja kehitykseen, pilottihankkeisiin sekä uusiutuvan energian saatavuuden lisäämiseen. Samalla arvioidaan vedyn roolia laajempien yhteiskunnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Viro ja Suomi ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa sähköyhteyksien, kuten Estlinkin, kautta, mikä vahvistaa alueellista energiaturvallisuutta ja markkinoiden vakautta. EstLink 3 -sähköyhteys olisi Suomelle ja Virolle erittäin tärkeä useasta syystä. Se vahvistaisi merkittävästi maiden välistä energia- ja huoltovarmuutta sekä

parantaisi sähköjärjestelmän toimitusvarmuutta häiriö- ja kriisitilanteissa. Kolmas merikaapeli lisääsi siirtokapasiteettia Suomen ja Baltian välillä ja vähentäisi riippuvuutta yksittäisistä yhteyksistä. Molemmat maat pyrkivät vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja investoimaan uusiutuvaan energiaan sekä innovatiivisiin energiaratkaisuihin.

Yhteistyön digitaalinen ulottuvuus on yhtä vahva. Viro ja Suomi ovat kehittäneet rajat ylittäviä tiedonvaihtoratkaisuja. Yhteiset hankkeet lisäävät tehokkuutta, luotamusta ja yhteiskuntien resilienssiä.

Geopoliittinen ympäristö on korostanut tiiviin yhteistyön merkitystä. Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on muuttanut Euroopan turvallisuusympäristöä perusteellisesti. Viro on ollut yksi Ukrainan vahvimista tukijoista suhteessa kokoonsa, tarjoten merkittävää sotilaallista, taloudellista ja humanitaarista apua sekä edistäen aktiivisesti kansainvälistä tukea Ukrainalle.

Viro ja Suomi yhdessä Itämeren alueen kumppaneiden kanssa vahvistavat alueellista puolustusta, suojaavat kriittistä infrastruktuuria ja torjuvat hybridi-vaikuttamista, kuten kyberhyökkäyksiä ja disinformaatiota. Puolustusyhteistyö Viron ja Suomen välillä on syventynyt merkittävästi. Molemmat maat investoivat puolustuskykyyn, lisäävät yhteentoimivuutta ja tukevat Naton kollektiivista turvallisuutta.

Viro on myös nostanut puolustusmenonsa historiallisen korkealle tasolle: vuonna 2026 maan puolustusmenot ylittävät viisi prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä heijastaa vahvaa sitoutumista kansalliseen ja alueelliseen turvallisuuteen. Kuten Viron presidentin valtiovierailu huhtikuussa 2026 osoitti, olemme puolustuskysymyksissä samanmielisiä ja yritysten väliselle yhteistyölle on runsaasti mahdollisuuksia.

Samalla taloudellinen kestävyys ja innovaatio ovat keskeisiä painopisteitä. Molemmat maat investoivat infrastruktuuriin, vihreään siirtymään ja teknologiseen kehitykseen.

Suomenlahden yli emme ole vain naapureita, vaan strategisia kumppaneita. Yhdessä Viro ja Suomi pyrkivät muuttamaan yhteistyön konkreettisiksi tuloksiksi – ja yhteiset arvot kestäväksi voimaksi.

HUHUT VIRON TALOUDEN ENNENAIKAISESTA KUOLEMASTA OVAT LIIOITELTUJA

Vielä muutama vuosi sitten Viron talouskehitys oli monille Euroopan unionin itäisille jäsenmaille kadehdittava esikuva. Itsenäistymisen jälkeen Viron nopeaa nousua vauhdittivat 1990-luvun alun radikaalit uudistukset: laajamittainen yksityistäminen, avoin kauppa sekä yksinkertainen ja tasaveroinen verojärjestelmä. Näin Virosta muotoutui talousmaailtaan jossain määrin erilainen maa kuin sen pohjoismaisista naapureista: yksilön vastuuta pidettiin tärkeämpänä kuin sosiaalista turvaa.

Madis Aben
analyytikko, Viron
valtiovarainministeriö

Kuva: Janika Aben

Usein oletetaan, että kaikki kolme Baltian maata lähtivät 1990-luvulla liikkeelle jokseenkin samalta lähtöviivalta. Näin ei kuitenkaan ollut. Virolla oli aiempien Suomi-suhteidensa ansiosta selvä etu: rajojen avauduttua juuri Suomesta tuli Virolle länsimaisen yrityskulttuurin tärkein välittäjä, suurin ulkomainen sijoittaja ja keskeinen kauppakumppani. Latvialla ja Liettualla ei ollut vastaavaa etua.

Näin Virosta kehittyi ”Baltian tiikeri”, jonka talouskasvu kuului vuosisadan alusta vuoteen 2021 saakka Euroopan unionin nopeimpiin. Viime vuodet ovat kuitenkin olleet vaikeita: vuosina 2022–2025 Viron talous supistui, ja tämän kehityksen syitä analysoidaan vielä pitkään.

Yksi syy oli halvan venäläisen energian ja raaka-aineiden katoaminen, mutta tämä koski myös muita alueen maita. Viron erityispiirre oli muualla: maan teollisuusvienti oli vahvasti sidoksissa Suomen ja Ruotsin rakennusmarkkinoihin, etenkin puu- ja metalliteollisuuden kautta. Kun korot nousivat nopeasti vuonna 2022, asuntorakentaminen hidastui Suomessa ja Ruotsissa jyrkästi. Tämä iski kipeästi myös Viron jalostavaan teollisuuteen. Koska viennin osuus Viron taloudesta on noin 80 prosenttia BKT:stä, ulkoisen kysynnän heikkeneminen tuntuu siellä erityisen voimakkaasti.

Lisäksi talouskasvulukuja väärästi tilastollinen ongelma. Vuosina 2021–2023 useissa maissa oli vaikeuksia sähkön hinnan täsmällisessä mittaamisessa. Viron tapauksessa tämä tarkoitti, että tilastoitu inflaatio oli todellista nopeampaa ja talouden reaalisuvasu vastaavasti heikompaa. Toivottavasti näitä arvioita täsmennetään tulevaisuudessa, mikä parantaisi myös arviota Viron talouskasvusta kyseisinä vuosina.

Viron talouden rakenne on muuttunut huomattavasti jo pidemmän aikaa. Teollisuuden osuus on pienentynyt, kun taas rahoitussektorin, liike-elämän palveluiden ja IT-alan osuus on kasvanut ja on jo suurempi kuin Suomessa. Tässä mielessä Viro on nopeasti muuttunut vauraiden kehittyneiden maiden kaltaiseksi taloudeksi, jossa teollisuuden rooli on pienempi ja palveluiden suurempi.

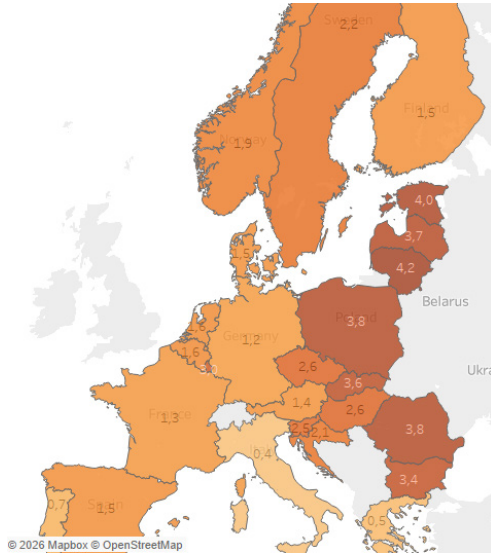
Yksi Viron talouden pysyvistä ongelmista on nopea hintojen nousu. Sen rinnalla on usein nähty myös nopeaa palkkakehitystä, joka siirtyy nopeasti palveluiden hintoihin. Osittain tämä heijastaa Viron tiivistä yhteyttä vauraisiin pohjoisiin naapureihinsa: tiiviin vuorovaikutuksen seurauksena hintatasot lähentyvät nopeasti. Samalla Viro erottuu naapureista esimerkiksi poikkeuksellisen suurella liiketilojen määrällä asukasta kohden. Yritysvapaus on markkinatalouden vahvuus, mutta sen vaikutus loppukuluttajalle ei aina ole yksiselitteisen myönteinen. Viron nopeaa palkka- ja hintakehitystä ei kuitenkaan voi panna ammattiyhdistysliikkeen piikkiin, sillä sen rooli työmarkkinoilla on edelleen vaatimaton ja palkkaneuvottelut käydään pääosin yksilötasolla.

Viron hallitukset ovat pitkään pitäneet julkisen velan hyvin matalalla tasolla. Koronakriisiin asti julkisen sektorin velka oli noin kymmenen prosenttia suhteessa BKT:hen ja se on yhä Euroopan unionin alhaisin. Viime vuosien kriisit ovat kuitenkin horjuttaneet budjettitasapainoa, ja ilman uudistuksia budjettialijäämä on lähivuosina 4–5 prosenttiin BKT:stä. Samaan aikaan paine terveys- ja sosiaalimeinoihin kasvaa ja puolustusmenot pysyvät korkeina. Niinpä myös Viron seuraavan hallituksen edessä ovat vaikeat valinnat, jotka ovat Suomessa hyvin tuttuja: ketä verottaa enemmän ja keneltä leikata nykyisiä etuja.

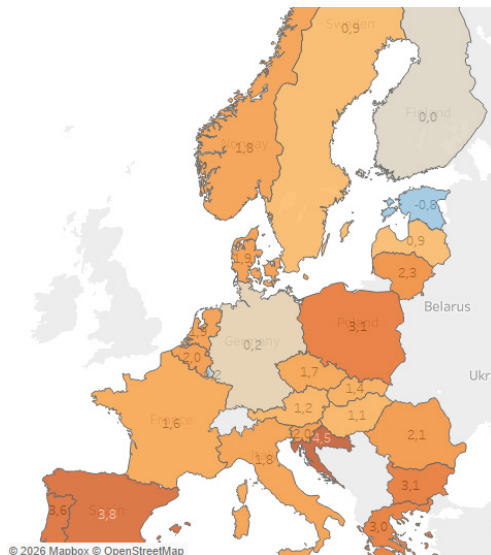
Kaikesta huolimatta Viron talouden perusta on vahva. Koulutusjärjestelmä toimii hyvin ikääntyvästä opettajakunnasta huolimatta, maan pienuus tuo joustavuutta ja tukee luottamusta, byrokratiaa on suhteellisen vähän ja suuri osa siitä on digitalisoitu. Työmarkkinat ovat edelleen liberaalit ja verojärjestelmä yritystoimintaa suosiva. Suotuisat edellytykset yritteliäisyydelle ovat tehneet Virosta EU:n menestyneimmän maan startup-yritysten ja yksisarvisten määrässä asukasta kohden. Koska valtiot eivät kilpaile keskenään samalla tavoin kuin yritykset, vaan

pikemminkin yhden maan talouskasvu heijastuu myös naapureihin, Virossa odotetaan hartaasti myös Suomen talouden elpymistä.

Kuvio 1. EU-maiden keskimääräinen vuosittainen talouskasvu 2000–2021

Kuvio 2. EU-maiden keskimääräinen vuosittainen talouskasvu 2022–2025

VIRON TALOUS, MINNE MENET?

Kuluvaan vuosikymmeneen on jo mahtunut useita voimakkaita sokkeja, joiden talousvaikutukset ovat jakautuneet epätasaisesti maiden välillä. Koronapandemia heijastui koko maailmaan, mutta iski erityisen kovaa palvelualoihin. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset ovat puolestaan korostuneet Euroopassa. Kauppakiistat tuntuvat etenkin pienissä, Yhdysvaltojen kanssa kauppaa käyvissä avotalouksissa. Viimeisimpänä Persianlahden sota on nostanut energian hintoja ja lisännyt epävarmuutta. Sen talousvaikutukset ovat vielä osin avoinna, mutta lähtökohtaisesti energiaintensiiviset taloudet kärsivät eniten.

Joona Widgrén
Senioriekonomisti, OP

Kuva: OP

Baltian maiden talouskehitys alkoi eriytyä erityisesti Venäjän hyökkäyssodan myötä. Kaikki kolme maata kokivat voimakkaan inflaatiopiikin, mutta talouskasvun näkökulmasta Viro jäi jälkeen Latviasta ja etenkin Liettuasta. Viimeiset neljä vuotta Baltian taloudet ovatkin kulkeneet selvästi erilaisia polkuja.

Viron talous supistui sodan alkamisen jälkeen ja kääntyi vasta viime vuonna hienoiseen kasvuun. Viime vuoden lopulla talouden koko oli yhä noin neljä prosenttia pienempi kuin vuoden 2022 alussa. Samaan aikaan Liettuan talous on kasvanut noin kahdeksan prosenttia.

Kansantalouden kysyntäeriä tarkasteltaessa käy ilmi, että Viron heikko kehitys on ollut varsin laaja-alaista. Käytännössä vain julkinen kysyntä on kasvanut vuoden 2022 alkuun verrattuna. Erityisesti yksityinen kulutus ja vienti ovat jääneet selvästi jälkeen eteläisten naapurien kasvuvauhdista. Vaisua vientiä selittää osaltaan riippuvuus Suomen ja muiden Pohjoismaiden kysynnästä, joka on ollut heikkoa viime vuosina.

Viime vuosi oli kuitenkin jo askel parempaan suuntaan. Kuluttajien luottamus on alkanut vahvistua ja ostovoima kohentua. Myös viennin veto oli jopa odotuksia parempaa, ja teollisuuden suunta kääntyi nousuun.

Viron talous on näin ollen hiljalleen elpymässä. Tänä vuonna kasvua tukee tilapäisesti elvyttävä finanssipolitiikka, erityisesti puolustusmenojen kasvu. Toisaalta Lähi-idän kriisin nostamat energian hinnat ja lisääntynyt epävarmuus painavat näkymiä.

Lyhyen aikavälin suhdannetta merkittävämpiä ovat kuitenkin pidemmän aikavälin tekijät. Itsenäistymisensä jälkeen Baltian maat ovat monilla talouden mittareilla kirineet nopeasti Suomea kiinni. Tämä on ollut luonnollista, kun lähtötaso on ollut matala ja tuottavuutta on voitu nostaa jäljittelemällä edelläkävijöitä. Kiinniottaminen kuitenkin vaikeutuu sitä mukaa, kun verrokkimaita lähestytään. Niin on käynyt myös Baltiassa, erityisesti viime vuosina Virossa.

Ostovoimakorjattuna Baltian maiden yhteenlaskettu bruttokansantuote oli vuosituhaten vaihteessa noin puolet Suomen BKT:sta. Toisin sanoen Baltian markkinoiden koko vastasi tuolloin noin puolta Suomen markkinoista. Nykyisin vastaava osuus on jo noin 85 prosenttia, ja ennusteiden mukaan vuosikymmenen loppuun mennessä Baltian talous yltää noin 90 prosenttiin Suomen taloudesta. Viron osuus Suomen taloudesta oli vuosituhaten alussa noin 12 prosenttia, mutta se on jämähtänyt noin 18 prosenttiin vuodesta 2018 alkaen. Ilman ostovoimakorjausta erot Suomeen ovat suuremmat, mutta kehityksen suunta on sama.

Myös asukasta kohden laskettu BKT, joka kuvaa taloudellista hyvinvointia, on ottanut ison harppauksen kohti Suomen tasoa. Viron BKT asukasta kohden on nykyisin noin 75 prosenttia Suomen vastaavasta, kun vuosituhaten vaihteessa osuus oli vain 45 prosenttia. Taloudellisen hyvinvoinnin kiinniottaminen on kuitenkin hidastunut ja viime vuosina jopa pysähtynyt.

Osaltaan viime vuosien heikko suhdannekehitys selittää, miksi ero Suomeen ja muihin verrokkimaihin ei ole enää kaventunut. On kuitenkin selvää, ettei suhdanne yksin selitä kehitystä. Viron pitkän aikavälin kasvuvauhdin arvioidaan asettuvan noin 1–1,5 prosentin välille.

Työn tuottavuuden kehitys on ollut Virossa selvästi heikompaa kuin erityisesti Liettuassa. Viime vuosina kasvu on ollut poikkeuksellisen vaatimatonta, eikä tuottavuus ole käytännössä noussut lainkaan tällä vuosikymmenellä. Pitkän aikavälin kasvun kannalta keskeistä onkin saada työn tuottavuus jälleen kasvu-uralle. Toinen keskeinen pitkän aikavälin tekijä on väestökehitys. Virossa, kuten muissakin Baltian maissa, väestö on vähentynyt koko 2000-luvun ajan. YK:n väestöennusteiden mukaan supistuminen jatkuu myös tulevina vuosikymmeninä.

Lyhyellä aikavälillä Viron talous on menossa parempaan suuntaan, vaikka Lähi-idän kriisi tuo mukanaan uusia epävarmuuksia. Pidemmällä aikavälillä ratkaiseva kysymys on tuottavuuden kasvun vauhdittaminen. Ilman sitä kasvu uhkaa jäädä pysyvästi vaimeaksi.

RETHINKING ESTONIA'S NEXT GROWTH CYCLE: NEW CHALLENGES AHEAD

Since 2020, the global economy has been shaped by a series of shocks, many economic in nature, triggering consecutive crises. As a result, the global trajectory has shifted to a markedly different path compared to the post World War II era, and not necessarily a more favourable one.

Looking back at the past six years, the changes underway may prove even more fundamental for the Estonian economy than the 2008 financial crisis. These developments expose underlying weaknesses and suggest our previous strengths may no longer support a new growth cycle. The momentum that followed Estonia's accession to the European Union has gradually waned.

Today, the Estonian economic landscape is characterised by a growing role of the services sector alongside industry. Services account for approximately 66% of GDP, compared to 61% ten years ago. At the same time, manufacturing remains the largest sector, followed by wholesale and retail trade, ICT, and real estate.

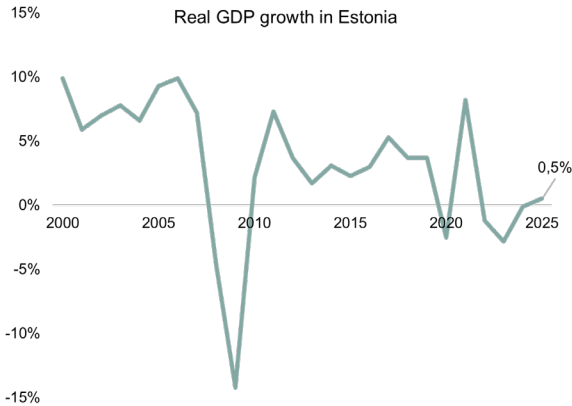
Estonia's economy is approximately 41.6 billion euros, about 15% of Finland's, and 61% in per capita terms. Economic activity is concentrated, with Tallinn and Harju County generating 63% of value added and hosting 47% of the population. Though, the fiscal profile differs from Finland and remains a structural strength. Government debt stands at 24.1% of GDP and the deficit at 1.2%, compared to Finland's 86.6% and 1.5% respectively. This provides more room for fiscal widening if needed.

Triinu Tapver, PhD
Macro Analyst, LHV Pank AS
Researcher, Tallinn University
of Technology

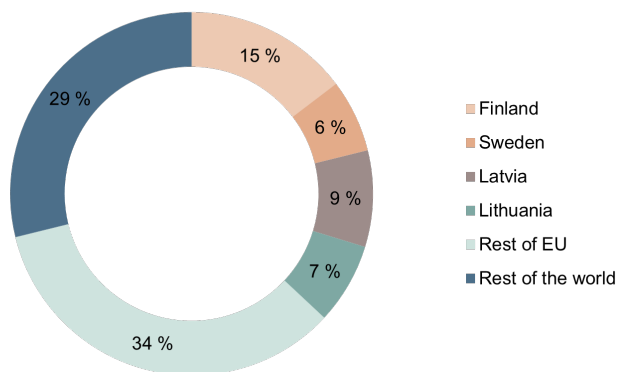
Photo: Anu Hammer

Although Estonia entered a new growth phase in 2025, the recovery has been modest, with GDP expanding by 0.5%. Still, the recovery is not yet broad based. In this sense, Estonia faces challenges similar to Finland, although the underlying drivers differ.

One of Estonia’s key vulnerabilities lies in the regional concentration of its export markets. Finland is Estonia’s most important trading partner. Export of goods and services to Finland total around €4.7 billion, or 15% of trade, while imports are €3.4 billion, or 10.2%. Together with Sweden and the Baltic states, these markets form a tightly interconnected regional space. It is therefore no surprise that Estonia’s economic well-being is closely tied to developments in our northern neighbour, Finland.

Estonian export partners in 2025

At the same time, Estonia's competitiveness and economic environment are undergoing a significant shift. Rising costs, particularly labour, signal that earlier cost advantages might be reaching their limits. This is a structural change that requires the next step in economic development.

However, keeping pace with technological change has become increasingly demanding and requires more coordinated effort both at the state level and within the corporate sector. In short, Estonia needs to push further into innovation. R&D expenditure has only recently reached 2 percent of GDP, with around 1.2 percent coming from the corporate sector. While this marks progress, it remains below the levels seen in Finland and Sweden, where investment has consistently approached or exceeded 3%.

Estonia built a strong reputation as a digital success story in the early 2000s, with Skype as a notable example. At the time, we were among those setting the pace. In recent years, however, this position has become less pronounced, as other countries have accelerated their technological development and in many cases moved ahead of us. This is reflected in Estonia's position in the IMD World Digital Competitiveness Ranking, where it has fallen to 26th place, largely due to weaker performance in IT integration, infrastructure, knowledge transfer, and cooperation between the public and private sectors.

The greatest risk for a small economy is becoming comfortable with underperformance. Fortunately, Estonia has not reached that point. Still, several structural issues stand out. First, while Estonia has been highly successful in digitalisation, many companies now face the task of upgrading existing legacy systems rather than building new ones from scratch. This means rebuilding while operations continue, which is significantly more demanding.

Second, both the public and private sectors need to reassess resource allocation. A higher cost base and volatile global environment require business models that remain resilient even when conditions change. Cost discipline and flexibility are now prerequisites for staying in the game.

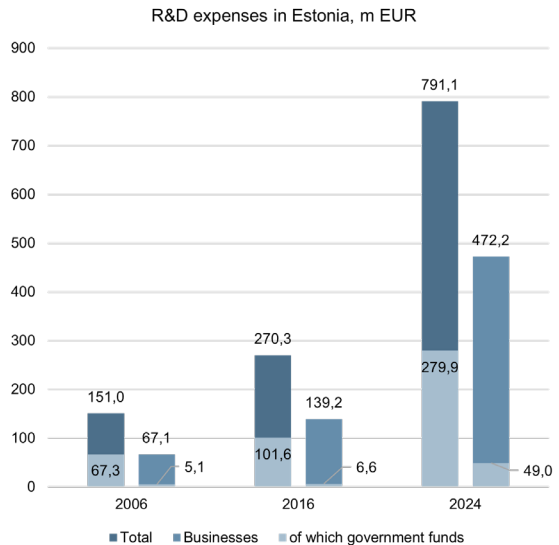
Third, traditional sectors such as manufacturing require a shift in business models. This is partly linked to generational changes, where younger generations are less willing to take over more traditional businesses. As a result, parts of the industrial base risk losing continuity when renewal is most needed. At the same time, the outflow of foreign investment following Russia's war in Ukraine has added further pressure.

Fourth, the structure of R&D funding has shifted. Around 10% of corporate R&D funding now comes from government sources, compared to 5% a decade ago. This suggests that companies have become more cautious in their risk-taking than in previous growth cycles.

While we cannot change our geographical location, we can change our economic position. The corporate sector must accelerate investment and move up the value chain through innovation, higher value added, and productivity. Rather than maintaining the current level of development, the focus must shift towards new and smarter sources of growth. In this context, Estonia's small size and dissatisfaction with current conditions are advantages. Dissatisfaction has always been the driving force behind success. It precisely pushes economies to evolve rather than settle.

Our advantage has never been scale, but speed, and that remains true today. The flexibility and adaptability of Estonian companies are key strengths in a volatile environment.

If we act strategically and invest in efficiency and innovation, we are well positioned to turn challenges into opportunities. For Finnish companies, Estonia continues to offer attractive opportunities for investment and cooperation.

ESTONIAN TAXATION – WHAT FINNISH BUSINESS SHALL TAKE INTO NOTICE

Estonia has a modern, market-based economy and one of the higher per capita income levels in Central Europe and the Baltic region. Estonia's governments have pursued a free market, pro-business economic agenda. The current government has pursued relatively sound fiscal policies with aim to have balanced budgets and low public debt. Estonia has still one of the lowest public debts in the EU, even if it has been raised lately.

Finnish companies have traditionally been very active in Estonia, having been of the most important business and trade partners for years, investing significantly in subsidiaries and operating in various economic sectors in Estonia.

Starting a business in Estonia is relatively straightforward, especially if one has Estonian ID or e-citizen card. Today, as of 21.4.2026 97 per cent of companies registered in Estonia are established in a form of private limited company (osaühing, OÜ). This company form is not corresponding directly to a company form recognized in Finland, but is quite similar to limited liability company (Oy) in Finland. A minimum share capital is currently €0.01 per shareholder, and every shareholder has one share (which nominal value depends on the investment's amount). Branches of foreign entities are not so common.

Kalle Pedak
Attorney-at-law,
Hedman Partners

Photo: Atte Tanner

ESTONIAN TAX SYSTEM

Estonia has earned global recognition for its forward-thinking tax system. It is one of the most attractive destinations for international businesses seeking

efficient and transparent corporate taxation. According to the World Bank, the country ranks 18th globally for ease of doing business (Finland being 20th).

Estonian corporate income tax

One of Estonia's strongest advantages is its corporate tax regime. The Estonian corporate tax rate applies only to distributed profits, as retained and reinvested earnings are exempt. All undistributed corporate profits are tax exempt. This exemption covers both active (e.g. trading) and passive (e.g. dividends, interest, royalties) types of income. It also covers capital gains from the sale of all types of assets, including shares, securities, and immovable property.

Estonia levies a corporate income tax only on profits that are distributed as dividends, share buy-backs, capital reductions, liquidation proceeds, or deemed profit distributions. As of today, distributed profits are generally subject to 22% corporate tax (22/78 on the net amount of the profit distribution). For example, a company that has profits of 1000 euros available for distribution can distribute dividends of 780 euros, on which it must pay corporate income tax of 220 euros.

From the Estonian law perspective, this tax payable on distributed profits is considered a corporate income and not a withholding tax, so the tax rate is not affected by an applicable tax treaty. Estonia has numerous double taxation treaties, with agreements in place with over 60 countries, including with Finland. These treaties help prevent double taxation on the same income and can significantly reduce withholding taxes on cross-border payments.

In Estonia, resident companies are taxed on profits distributed from their worldwide income, while PEs of non-residents are taxed only on profits distributed from income derived from Estonian sources. A legal entity is considered resident in Estonia for tax purposes if it is established under Estonian law. There is no management and control test for the purpose of determining corporate residency. Most tax treaty tiebreakers for legal entities are based on competent authority procedures.

Value-added tax (VAT)

The standard VAT rate in Estonia is currently 24% (in Finland 25,5) . A reduced rate of 13% is applied on hotel accommodation services. A reduced rate of 9% is applied to books, periodicals both on physical medium and electronically (with few exceptions), and listed pharmaceuticals.

The VAT rate on the export of goods and certain services is 0%.

If the taxable supplies of Estonian resident businesses or a fixed establishment of a non-resident business in Estonia exceed EUR 40 000 in a calendar year, VAT registration is required (In Finland it is currently EUR 20 000). Voluntary registration is also possible.

The VAT accounting period is generally a calendar month, and a VAT return should be submitted and VAT due paid on or before the 20th day of the following month (In Finland on 12th day of the second month).

Personal income tax

An individual who is a resident of Estonia is liable to tax on worldwide income, irrespective of the origin of the income. Estonia has a flat tax rate of 22 %. Non-residents are taxed on their Estonian-source income (such as sale of apartments and real estates).

Taxable income includes both active income, such as employment and business income, as well as passive income, such as capital gains, rents and royalties, interest, dividends, certain insurance proceeds, pensions etc.

LATES CHANGES IN CROSS-BORDER RULES BETWEEN ESTONIA AND FINLAND

Residency rules

Finland and Estonia have agreed joint registry changes, in force as of May 1, 2024, is tightening address registration for individuals for those moving between the two countries. The aim is to harmonize population registers to ensure individuals only hold one permanent address, effective gradually through 2026. Thus, based on these new rules, by 2026 an individual is able to have only one single permanent address in one country at a time, which prevents double registrations both in Finland and Estonia. Thus with addresses in both countries are being contacted to verify their actual place of residency.

In terms of tax residency, registration in population register (in Finland: Finnish Population Information System) is not decisive and the actual conditions on

where an individual resides and where he/she has main abode and home. In a situation, where an individual lives in both countries and can be considered also tax resident in both countries, the provisions of tax treaty between Finland and Estonia has an impact a) a the way the Finnish and Estonian authorities determine country of residence for tax purposes and b) the way taxes are imposed on income of an individual. Thus, if a person may have permanent home in both countries, he/she shall be deemed to be a resident of the state with which his/her personal and economic relations are closet (centre of vital interests). Where are individuals centre of vital interest, is subject to evidence.

Place of effective management

Many companies registered in Estonia has close ties with Finland, including shareholders and/or management members are from Finland. These Finnish persons shall take into account new Finnish rules on place of effective management. Namly, Finland has changed relevant laws so that resident corporate entity is not only a company registered in Finland but also a corporate entity established abroad (in Estonia for example) but has their effective place of management in Finland. In latter case the company has a general liability to pay taxes in Finland. Thus the companies registered in Estonia with above said ties shall take this into account when they are planning their business model and management structure in Estonia.

AIKA HUOMATA – VIRO ON JO TEKNOLOGIAMAA

Vuonna 2021 kirjoitimme Valtioneuvoston kanslian julkaisusarjaan artikkelin Viron innovaatiopolitiikasta: missä asioissa Viro oli onnistunut, missä oli vielä kehitettävää. Tuolloin totesimme, että Viron menestys oli pitkälti rakentunut digitalisaatiolle ja startup kentälle, mutta tieteen ja elinkeinoelämän välinen kuilu oli huolestuttavan leveä.

Viisi vuotta myöhemmin kuva on muuttunut. Viro on onnistunut kehittämään tiede- ja teknologiain-
tensiivistä yhteiskuntaa kokonaisuutena. Muutoksen taustalla on kolme tekijää: uusiutumistarpeita tunnustava yksityinen sektori, onnistuneet politiikkapainotukset ja virolaiselle innovaatiokentälle tunnusomaiset verkostotoimijat. Yhteistä kaikelle on lähes konsensusmainen jaettu tilannekuva muutoksen välttämättömyydestä.

Se, mikä toi meidät tähän, ei vie meitä enää eteenpäin. Viron presidentin usein lainaamat sanat ovat omaksuttu laajasti niin yrityskentällä kuin yhteiskunnassa.

Tarkastelemme tässä artikkelissa neljää aihepiiriä, joissa muutos on konkreettinen: tekoäly, terveysdata ja täsmälääketiede sekä puolustusteknologia ja kasvurahoitus.

Politiikka muutoksen mahdollistajana

Viron 'Viro 2035' -strategia on ohjannut maan kehitystä määrätietoisesti kohti tietämysintensiivisempää elinkeinorakennetta. Pitkäaikaisen vision tueksi on rakennettu alakohtaisia toimenpideohjelmia ja rahoitusratkaisuja. Käytännön tasolla

Mart Saarma
Viron Tiedeakatemian
presidentti

Kuva: Ari Aalto

Indrek Tammeaid
Asiantuntijayrittäjä ja
enkelisijoittaja

Kuva: Marika Tammeaid

merkittävä askel oli pääministerin johtaman tutkimus- ja innovaatiopoliittisen neuvoston (TAIP) uudistaminen. Se on tiivistänyt yliopistojen, elinkeinoelämän ja hallinnon vuoropuhelua. Uutta ovat myös Viron parlamentin Riigikogun ja Tiedeakatemian säännölliset yhteiset istunnot — rakenne, joka vie tieteen ja innovaatiot suoraan lainsäädännön ytimeen.

Tekoäly — kokeilusta käytäntöön

Tammikuussa 2026 Viro lanseerasi presidentin ja Viron Tiedeakatemian tuke-
mana kansallisen tekoälyohjelman eesti.ai. Ohjelman tavoite on selkeä: kaksin-
kertaistaa virolaisen työn arvo vuoteen 2035 mennessä ja kasvattaa BKT:tä 25
prosenttia viidessä vuodessa, sekä 50 prosenttia kymmenessä. Ohjelmaa johtaa
pääministeri, neuvoa-antavan neuvoston puheenjohtajana toimii Bolt-yhtiön
perustaja Markus Villig.

Ohjelman tehtävä on myydä tekoälyn hyödyt kolmelle kohderyhmälle — kan-
salaisille, yrityksille ja julkishallinnolle. Sen viestintä on konkreettista: ei teknistä
jargonia, vaan arkisia esimerkkejä siitä, miten tekoälyä voi hyödyntää kirjoittami-
nessa, tiedonhaussa ja päätöksenteossa.

Koulutusambition mittakaava kertoo paljon. Viro tavoittelee sataatuhatta ihmistä
käytännön tekoälykoulutukseen ohjatuissa työpajoissa. Suomen väkilukuun suh-
teutettuna se vastaisi lähes neljäsataatuhatta henkilöä. Tämän rinnalla ohjelma
tähtää miljoonaan niin sanottuun öpiampiin eli 'oppimissuupalaan' vuodessa:
lyhyihin, napakoihin mikro-oppimishetkiin, joita kertyisi keskimäärin lähes yksi
jokaiselle virolaiselle kuukaudessa. Tavoitteena ei ole kertaluonteinen koulutus-
loikka vaan tekoälylukutaidon juurruttaminen osaksi arjen rutiinia.

Eesti.ai ei ole julkishallinnon IT-hanke. Se on koko maan kilpailukykyä koske-
va strateginen ohjelma, joka rakentuu Viron vahvimmalle kilpailuedulle: maan
digitaaliseen datainfrastruktuuriin. Sen X-Road-järjestelmä yhdistää julkiset ja
yksityiset tietokannat tavalla, jonka rakentaminen alusta lähtien kestäisi muualla
vuosikymmenen. Tätä prosessia tukevat kansainvälisesti menestyneet virolaiset
IT yritykset ja korkeatasoinen IT- ja tekoälytutkimus.

Terveysdata ja täsmälääketiede — Euroopan kiinnostavimpia ympäristöjä

Täsmälääketiede siirtyy tutkimuslaboratorioista käytännön potilastyöhön, ja Vi-
rolla on tässä murroksessa poikkeuksellinen asema. Tarton yliopiston yhteydessä
toimiva Geenivaramu on yksi Euroopan laajimmista väestöpohjaisista biopan-

keista, ja se on integroitu saumattomasti maan digitaaliseen terveysinfrastruktuuriin. Kansallinen terveystietojen tietokanta Terviseportaali yhdistää sairaaloiden tietokannat ja sairausvakuutuksen hallinnon datan tavalla, joka mahdollistaa poikkisektoriaalisen analytiikan huomattavasti monia muita maita ketterämmin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että terveysteknologian yritys tai kliininen tutkija Virossa saa käyttöönsä yhtenäisen, laadukkaan datapohjan, jonka kokoaminen muualla vaatisi vuosien neuvottelut kymmenien rekisterinpitäjien kanssa. Kansalaisille suunnatut digitaaliset terveyssovellukset ja ennaltaehkäisevän lääketieteen ratkaisut kehittyvät nopeasti.

On myös syytä lisätä, että Riigikogu on hyväksynyt ensimmäisen käsittelyn lakiluonnoksesta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa genomipankissa olevien geenitietojen entistä laajempi käyttö terveydenhuollossa.

Pelkän data- ja ohjelmisto-osaamisen lisäksi Viro on ruvennut panostamaan raskaampaan lääketeollisuuteen. Maahan on syntynyt merkittävää osaamista lääkkeiden vaikuttavien aineiden kehittämiseen ja valmistukseen, kattaen sekä synteettiset että biologiset lääkeaineet. Tämä yhdistelmä — huippuluokan tutkimusdata, toimiva digitaalinen infrastruktuuri ja kasvava lääkevalmistuksen osaaminen — tekee Virossa yhden Euroopan kiinnostavimmista testiympäristöistä alan yrityksille.

Puolustusteknologia — pienen maan strateginen erikoistuminen

Ukrainan sota on muuttanut puolustusteknologian markkinat pysyvästi, ja Viro on ollut tässä murroksessa nopeimpia hyödyntäjiä. Maa on tietoisesti välttänyt kilpailua raskaassa aseeteollisuudessa ja keskittänyt kehitystyönsä ohjelmistoihin, kyberturvallisuuteen ja autonomisiin järjestelmiin. Tämä erikoistuminen on tuottanut tulosta: virolaiset yritykset ovat saavuttaneet kansainvälisillä markkinoilla aseman, joka on selvästi maan kokoa suurempi.

Keskeinen kilpailuetu on nopeus. Virolainen puolustusalan yritys voi viedä prototyyppin todelliseen testikäyttöön huomattavasti lyhyemmässä ajassa kuin useimmissa muissa maissa — osin siksi, että puolustusvoimat osallistuu aktiivisesti kehitystyöhön testialustana. Käytännössä tämä näkyy esimerkiksi siinä, että virolaiset miehittämättömät ajoneuvot ja drooniratkaisut on todennettu toimiviksi Ukrainan olosuhteissa.

Tuotekehitysrahoitus kohdentuu autonomisiin järjestelmiin, elektroniseen häirintään, kyberturvallisuuteen sekä viestiyhteyksien häiriönsietoon. Näiden rinnalla kehitetään ampumatarvike- ja räjähdysainetuotantoa sekä sotilaan henkilökohtaista varustusta. Kaikki alueita, joille konflikti on luonut globaalisti äkillisen kysynnän.

Historiallisesti puolustushallinnon ja tiedemaailman yhteistyö on ollut ratkaiseva moottori laajoille teknologisille läpimurroille. Tämä dynamiikka vahvistuu nyt Virossa, ja sen kehitysvaikutukset ulottuvat kauas varsinaisen puolustussektorin ulkopuolelle. Suomalaiselle yrityspäättäjälle kiinnostavinta lienee, että Tallinnassa toimii kaksi kansainvälistä rakennetta, jotka etsivät aktiivisesti kaksikäyttökäyttöteknologioiden — siviili- ja puolustussovellukset yhdistävien innovaatioiden — kaupallistamismahdollisuuksia: NATO:n DIANA-innovaatiokiihdyttämö ja kyberpuolustuksen osaamiskeskus CCDCOE. Viron ketteryys ja tutkimusvetoinen innovaatioympäristö yhdistettynä Suomen vahvaan teolliseen perinteeseen luo pohjan rajat ylittävälle yhteistyölle.

Kasvurahoitus — SaaS-menestyksestä syväteknologiaan

Viron sijoitus- ja kasvurahoituskenttä käy läpi rakennemuutosta. Historiallisesti Viro tunnettiin B2B SaaS-, fintech- ja kuluttajapalveluiden kehtona. Skype, Wise, Bolt ja Pipedrive ovat tämän aikakauden symboleja. Nyt painopiste siirtyy syväteknologiaan: tekoälyyn, bioteknologiaan, puolustusteknologiaan ja cleantech-ratkaisuihin.

Muutos on sekä strateginen että rakenteellinen. Viro on käynnistänyt kansallisen DeepTech Action Plan -ohjelman, jonka tavoitteena on kasvattaa syväteknologiayritysten osuutta merkittävästi vuoteen 2030 mennessä. Valtion omistama SmartCap on perustanut Deep Tech Fundin, joka tekee ankkurisijoituksia yksityisiin syväteknologiaan keskittyviin rahastoihin. Käytännössä valtion kasvupääoma toimii koko ekosysteemin veturina.

Yliopistojen, erityisesti Tarton yliopiston ja TalTechin, teknologiansiirtomallit ovat parantuneet merkittävästi, ja tutkijoista on tullut aiempaa luontevammin yritysten perustajia. Viron kasvurahoituskenttä on siirtynyt sovellusten ja markkinapaikkojen rahoittamisesta tieteen ja teknologisten ratkaisujen rahoittamiseen.

Rahoitusekosysteemin murros: älykästä pääomaa ja uusia instrumentteja

Viron teknologiaekosysteemin poikkeuksellista dynamiikkaa selittää myös onnistunut pääoman ja osaamisen kierrätys. Ensimmäisen aallon menestyneistä kasvuyrittäjistä ja teknologia-asiantuntijoista on kasvanut uuden sukupolven kasvusijoittajia, jotka kohdentavat varojaan erityisesti syväteknologiaan ja tekoälyyn. Kansainvälisesti kenties merkittävin esimerkki tästä on Skypen kanssaperustaja Jaan Tallinn. Hän toimi maailman johtaviin tekoäly-yhtiöihin lukeutuvan Anthropicin ensimmäisen riskisijoituskierroksen pääsijoittajana. Tämä ilmiö – kokeneiden asiantuntijoiden muuttuminen ”älykkääksi pääomaksi” – on elintärkeä moottori Viron nykyiselle kehitykselle. Nämä sijoittajat tuovat pääoman lisäksi mukanaan korvaamatonta globaalia skaalautumisoosaamista ja verkostoja.

Tämän yksityisen riskisijoittajabuumin rinnalle rakennetaan nyt myös uusia institutionaalisia malleja. Toisin kuin Suomessa ja muissa Pohjoismaissa, Virossa on perinteisesti puuttunut huipputiedettä ja sen varhaisen vaiheen kaupallistamista tukeva yksityinen säätiö- ja rahastokenttä. Tätä strategista aukkoa paikkaamaan Viron tiedeakatemia on parhaillaan perustamassa uutta Venture Philanthropy Fund rahastoa. Uusi instrumentti yhdistää filantropian arvopohjan ja pääomasi joittamisen tavoitteelliset toimintamallit. Sen tarkoituksena on tarjota joustavaa, pitkäjänteistä ja nopeasti reagoivaa riskipääomaa aivan alkuvaiheen tieteellisiin innovaatioihin – juuri siihen kriittiseen taitekohtaan, jossa keksintö on siirtymässä laboratoriosta kohti markkinoita. Toteutuessaan rahasto ei ainoastaan korjaa markkinapuutetta Virossa, vaan se voisi avata täysin uudenlaisen yhteistyön- ja rahoituskanavan Suomen ja Viron väliselle, rajat ylittävälle syväteknologian (DeepTech) yhteistyölle.

Naapurina kannattaa katsoa uusin silmin

Suomen ja Viron välinen tieteellinen ja teknologinen yhteistyö on toistaiseksi ollut edelleen vaatimatonta suhteessa maiden maantieteelliseen ja kulttuuriseen läheisyyteen sekä yhteistyön potentiaaliin. Viron dynaaminen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiokenttä tarjoaa suomalaisille yrityksille mahdollisuuksia, joita ei vielä täysimääräisesti hyödynnetä – oli kyse sitten tekoälystä, täsmälääketieteestä, puolustusteknologiasta tai energiaratkaisuista.

Naapurina kannattaa katsoa uusin silmin. Viro on jo teknologiamaa.

ESTONIA'S CYBER SHIELD HOLDS

War is no longer only about bullets and guns, it also happens online in many different forms. Russia is especially good at cyber warfare and their targets are all surrounding countries. Estonia is known for their cyber capabilities and the cyber shield holds.

Russia and Estonia both made history in 2007 when the first ever cyber war took place – Russia attacked Estonian government and private websites. Since then, Estonia has made cyber security one of their main focuses. This has become especially important now as Russia's cyber attacks are more frequent and diverse than ever before.

Catlyn Kirna
Senior lecturer of social sciences, Tallinn University

Photo: CGI

The main vector for attacks is still basic cyber security as most people understand it, attacking websites and government systems. The list of possible targets is longer than most people imagine. These days the attack targets include local governments but also service providers for local governments. Who takes care of your local water supply? Electricity? What about schools and kindergartens? These are all possible targets and there are also examples from all over Estonia. As scary as that sounds, these stories in general do not reach media as they are not successful. Estonia has a strong cyber umbrella that keeps the country as safe as possible. There are also support systems and mandatory checks in place to make sure the government entities and their partners follow the cyber regulations set in place.

Cyber attacks can also take the form of misinformation and information attacks. Russia is known for having their troll factories online where online accounts share misinformation or just malicious information about their enemies. Sometimes it is hidden, sometimes very obvious. There are constant information attacks towards Estonia as well, spreading fear and concerns. Probably the most dramatic example comes from the autumn of 2023 when there was a coordinated attack on Estonian schools and young people. In October of 2023, many schools and kindergartens all over Estonia received bomb threats via email. These emails started coming during the weekend and lasted all week.

The schools contacted the police who checked and by day two it was clear that there were no bombs but that was never the goal. At the same time, stories started going around social media, especially social media that young people use that these threats had been sent to the schools. Not only that, there were stories that some school might have already been blown up. The goal of this was to scare young people who do not use traditional media. The attacks were somewhat successful as some teenagers were scared and left school. The schools and the police learned a lesson from all of this and have been better at dealing with similar situations. This was tested in 2025 when a similar story was going around, this time about school shootings. Now the focus was on parents as a lot of fear was shared on Facebook and other social media where older people live. The attack was again somewhat successful as parents are easy to scare but by now, the schools and police were much better prepared.

Overall, Estonia has a lot to still do to be more cyber resilient and the field is always changing. At the same time, Estonia's cyber protections are constantly improving and as we can see from the low success rate, Estonia's cyber shield holds. The country and its population are under constant threat but are resilient and will prevail in the end.

ESTONIA HAS LARGE CLUSTER OF MARITIME COMPANIES AND KNOW-HOW

Estonia is a small country, but its maritime sector is remarkably broad, modern, and internationally connected. The Estonian Maritime Cluster consists of 60 companies and organisations, forming one of the most comprehensive maritime ecosystems in the Baltic Sea region. The cluster spans the entire value chain: shipbuilding and repair, engineering, ports, logistics, aquaculture, underwater operations, maritime digitalisation, and education.

See more: maritimecluster.ee/#members.

A defining feature of the Estonian maritime sector is its integrated value chains. Shipyards, engineering firms, equipment suppliers, digital developers, aquaculture operators, and ports work in close coordination, allowing projects to move from design to installation and testing with exceptional speed. Estonia's compact size and collaborative culture give it a competitive advantage: decision making is fast, partners know each other well, and cross company teams form naturally.

At the heart of the cluster are Estonia's shipyards and engineering companies, many of which operate globally. Baltic Workboats, known for its hybrid and electric workboats, exports vessels to more than 20 countries. SRC Group and LTH Baas specialise in complex ship modernisation and retrofits, serving international clients from the Baltic Sea to the Mediterranean. Estonia's ports—led by Port of Tallinn, Paldiski,

Jaak Viilipus
CEO, Estonian Maritime Cluster

Photo: Liis Tamra

Ulla Tapaninen
Professor, Estonian Maritime Academy, Tallinn University of Technology

Photo: Sanna Liimatainen

and the regional network of Saarte Liinid—form a dense and flexible maritime infrastructure with over 200 ports, including many small ports that support coastal shipping, tourism, fisheries, and local entrepreneurship.

The cluster also includes a number of Finnish–Estonian joint companies and long term partners, reflecting the natural integration of the two maritime economies. Firms such as ABB, Alfons Håkans, and several logistics and engineering companies operate seamlessly on both sides of the Gulf of Finland. ABB’s marine electrification and propulsion technologies are widely used in Estonian shipyards and retrofit projects, while Alfons Håkans contributes to safe port operations through towage, icebreaking, and maritime services. These companies illustrate the broader pattern: Finnish technology and experience combined with Estonia’s agility, engineering talent, and cost efficient project execution.

Beyond shipbuilding and ports, Estonia’s maritime cluster includes aquaculture and blue economy companies developing sustainable fish farming, algae production, and marine biotechnology. Underwater operations are another growing field, with specialised firms providing diving services, subsea inspections, cable installation, and marine construction. These capabilities support offshore wind development, port maintenance, and environmental monitoring—sectors expected to grow significantly in the coming decade.

Digital competence is another pillar of Estonia’s value chain. Companies such as Cybernetica, MindChip, and Insta Globe Engineering bring advanced navigation systems, automation, and cybersecurity solutions into the maritime domain. The cluster is supported academically by the TalTech Estonian Maritime Academy, ensuring a steady flow of maritime professionals and research capacity.

Cooperation between Estonia and Finland is long standing and deeply embedded in the region’s maritime development. The Twin-Port projects, jointly implemented by the Port of Tallinn and the Port of Helsinki, have modernised terminals, improved passenger flows, and strengthened the connection between the two capitals. The countries also collaborate in WINMOS, a major initiative to improve winter navigation and icebreaking capacity in the Northern Baltic Sea. Looking ahead, Estonia and Finland are active partners in developing green shipping corridors, aiming to create low and zero emission maritime routes across the Gulf of Finland.

In recent years, Estonia has positioned itself as a Northern European hub for green maritime technologies, with a particular focus on ship retrofits. The emerging Estonian Marine Greentech & Retrofit Hub brings together shipyards, engineering firms, digital solution providers, and research institutions to offer a full cycle of services for sustainable ship modernisation. The hub supports hybrid and electric propulsion upgrades, energy efficiency improvements, shore power installations, hydrogen ready solutions, and digital optimisation tools. Its ambition is clear: to help shipowners meet EU ETS, FuelEU Maritime, and IMO requirements quickly and cost effectively.

A major accelerator for this development is Estonia's €25 million green retrofit grant, one of the few such national support schemes in Europe. Shipowners can receive 15–30% co financing for retrofit projects, with up to €5 million per vessel. The highest support level — 30% — is reserved for zero emission conversions. This incentive has already attracted interest from international operators and offers a concrete opportunity for Finnish shipowners seeking cost efficient pathways to compliance.

Estonia's maritime sector is evolving quickly, driven by innovation, sustainability, and a strong network of companies that work closely together. For Finnish companies looking for partners, subcontractors, or retrofit solutions, Estonia offers a combination of Nordic quality, speed, and cost effectiveness that is difficult to match. The Estonian Maritime Cluster's 60 member ecosystem — supported by integrated value chains, small ports, aquaculture, underwater operations, and numerous Finnish–Estonian cooperation projects such as Twin-Port, WINMOS, and green shipping corridors—stands ready to deepen collaboration across the Baltic Sea and contribute to a greener, more competitive maritime future.

PORT OF TALLINN: 2025 IN REVIEW AND THE DEVELOPMENTS SHAPING WHAT COMES NEXT

For Port of Tallinn, 2025 was less about dramatic turns and more about steady, purposeful movement forward. Across passenger services, cargo operations and infrastructure development, the year confirmed the port's role as a vital gateway in the Baltic Sea region – one that connects people, goods and increasingly also ideas about how maritime transport should evolve in a changing world.

Passenger traffic: familiar routes, changing travelers

Passenger numbers continued their gradual climb in 2025, with 8.3 million travelers passing through Port of Tallinn's harbours – one percent more than a year earlier. The Tallinn–Helsinki route remained the backbone of passenger traffic, serving 7.3 million travellers with Tallink, Viking Line and Eckerö Line.

Yet behind these familiar figures, travel patterns are quietly shifting. While Finns and Estonians still make up the majority of passengers, more long haul visitors are discovering Tallinn via Helsinki. Travelers from China, Japan, the United States and the United Kingdom are increasingly using the day trip connection across the Gulf of Finland, adding a new international layer to one of the region's most established ferry routes.

Cruise tourism also gained momentum. A longer season and more winter calls brought 118 cruise ship visits and nearly 190,000 cruise guests to Tallinn. Interest in organized excursions grew, with visitors venturing beyond the capital. Saaremaa Harbour welcomed six different cruise ships over seven calls, introducing more than 1,200 visitors to the island.

Rene Pärt
Member of the Management Board, Port of Tallinn

Photo: Konstantin Tatar

Old City Harbour: preparing for the next chapter

The Old City Harbour continued its transformation from a closed port area into an open waterfront that serves both travelers and the city. Passenger focused development will accelerate in the coming years with the planned renewal of the A terminal district.

The design outlines a modern and efficient terminal that supports growing passenger volumes while improving the overall travel experience. Located closer to the tram stop, the future terminal will simplify travel connections. Surface parking will give way to a landscaped public square and a new parking structure, following the solution already implemented at the D terminal. Subject to final approvals, construction could begin in the near term, with the aim of opening the new terminal around 2030.

The terminal project is part of a broader masterplan for the Old City Harbour, where Port of Tallinn is preparing a large scale real estate development together with investors. More than 300,000 square metres of new building rights will allow for a multifunctional urban district combining housing, offices, services and hospitality – continuing the shift toward an accessible, sea oriented waterfront district.

Cargo and infrastructure: building for new industries

In cargo operations, Port of Tallinn handled nearly 14 million tonnes of cargo in 2025, marking a five percent increase year on year. Growth was driven primarily by liquid bulk and ro ro cargo. While volumes at Muuga Harbour remained stable, Paldiski South Harbour benefited from increased passenger and cargo flows on the Sweden route.

One of the year's most significant milestones was the completion of the new multifunctional quay at Paldiski South Harbour. With a length of 310 metres, a depth of 13.5 metres and ten hectares of hinterland, the quay is the first in the region designed specifically for handling large onshore and offshore wind farm components. The 64 million euro investment, co-financed by the European Commission under the EstMilMob military mobility programme, also enables the handling of heavy military equipment and oversized project cargo.

Industrial parks: space for long term growth

Industrial development areas remain a core pillar of Port of Tallinn's strategy. Industrial parks in Muuga, Paldiski and Saaremaa offer flexible sites for production, logistics and value added activities. Muuga Industrial Park benefits from free zone advantages and direct sea, rail and road access, making it well suited for processing and manufacturing. Paldiski's strong energy infrastructure and proximity to the new quay position it as a potential hub for renewable energy and circular economy industries. Saaremaa's deep water harbour and secluded location continue to attract cruise ships, marine technology and defence related companies.

Cooperation and green corridors: extending the network

Alongside physical infrastructure, 2025 also strengthened international cooperation. The FIN EST Green Corridor initiative advanced several concrete projects aimed at creating a climate neutral maritime corridor between Helsinki–Tallinn and Vuosaari–Muuga. Nineteen joint projects are now underway, covering alternative fuels, zero emission port operations, waste management, digital efficiency tools and improved connections between cities and ports.

Building on this experience, Port of Tallinn has also started cooperation with the Ports of Stockholm to expand green corridor development even wider. By sharing know how and aligning practical solutions, we aim to accelerate the transition toward cleaner maritime transport and ensure that the region remains at the forefront of sustainable shipping.

Looking ahead, 2026 will turn many of the foundations laid in 2025 into visible results – from the first operational months of the new quay in Paldiski to continued passenger growth and expanding green corridor cooperation. Together, these developments reinforce Port of Tallinn's role as a key travel, logistics and industrial hub in the Baltic Sea region.

KAUPUNGIT KASVUN MAHDOLLISTAJINA

Helsinki ja Tallinna eivät ole vain kaksi toistensa kanssa kilpailevaa pääkaupunkia, vaan toisiaan täydentäviä kumppaneita, joiden välinen yhteistyö voi avata yrityksille nopeampia reittejä kasvuun, kumppanuuksiin ja uusien ratkaisujen testaamiseen.

Helsingin ja Tallinnan kaupunkien välisellä yhteistyöllä on vaikutuksia alueen kilpailukykyyn ja yritysten toimintaedellytykseen. Eri toimijoille – yrityksille, kansalaisjärjestöille, molemmissa kaupungeissa toimiville ihmisille – keskeistä ei ole, kuinka monta yhteistyöosopimusta kaupunkien välillä on allekirjoitettu, vaan se, helpottuuko arki: sujuvatko yhteydet, onko tieto saatavilla, löytyykö yrityskumppaneita, miten lupa-asiat hoituvat ja pääseekö palveluiden äärelle nopeasti.

Tallinnan ja Helsingin kaupungit pyrkivät osaltaan löytämään keinoja siihen, kuinka lahden yli tapahtuvan yhteistyön kynnyksestä voisi madaltaa tai syventää. Kaupunkien välinen yhteistyö ei ratkaise kaikkia haasteita, mutta vuoropuhelua eri toimijoiden, kuten muiden viranomaisten, järjestöjen, yritysten ja yliopistojen kanssa käydään. Ymmärrämme kuitenkin, että kaupunkien tarjoamat palvelut ja puitteet ovat usein se ensimmäinen ovi esimerkiksi yrityksille, kun ne harkitsevat uusille markkinoille siirtymistä.

Helsingin ja Tallinnan kaupungit pyrkivät tahollaan jatkuvaan vuoropuheluun ja parempaan yhteistyöhön yritysten kanssa. Ne tarjoavat tukea yritysten perustamiseen ja auttavat kansainvälistymisessä ja skaalautumisessa. Molemmat pääkaupungit ovat avanneet yrityksille mahdollisuuksia testata ja kehittää tuotteita ja palveluita kaupunkien kanssa. Yrityksiä, tutkimus- ja kehitys- ja innovaatioitoimia kutsutaan yhteistyöhön – Helsingissä Testbed Helsinki ja Tallinnassa Test in Tallinn -palveluiden kautta.

Outi Jäppinen

Erityisasiantuntija, kansainväliset asiat, Helsingin kaupunki

Kuva: Satu Mali

Kahden läheisen, digitaalisesti kehittyneen pääkaupungin yhdistelmä tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden testata, kehittää ja skaalata ratkaisuja ketterästi. Kaupunkien välinen yhteistyö mahdollistaa ristiinpolytyksen: suomalaiset yritykset voivat testata ratkaisujaan Tallinnassa ja virolaiset Helsingissä. Parhaimmillaan yritys saa yhdellä panostuksella referenssit kahdesta pääkaupungista, mikä on merkittävä etu myös kansainvälisessä kilpailussa. Testialustayhteistyön kautta Helsinki–Tallinna-alueella on potentiaalia toimia kansainvälisille yrityksille nopeana sisääntuloväylänä EU-markkinoille.

Helsingin ja Tallinnan kaupunkien toimialat käyvät vuoropuhelua matalla kynnyksellä monista eri teemoista: tiedonvaihtoa tehdään koulutusalailla, ympäristö-, kestävyys ja kiertotalouden alalla, alue- ja liikennesuunnittelussa, kulttuurin ja luovien alojen kentällä. Yhteistyöhankkeissa muun muassa kehitetään tekoälyn käyttöä ja etsitään ratkaisuja roskaantumisen vähentämiseen. Potentiaalisimpia yhteistyön alueita ovat teemat, joissa kaupungeista löytyy toinen toistaan täydentäviä mahdollisuuksia – olivat ne sitten yrityksiä, osaamiskeskittymiä, resursseja tai muita kyvykkyyksiä. Voimme olla paljon kokoamme suurempi, kun yhdistämme voimat yhteisen intressin äärelle.

Uusia avauksia kaupunkien välisessä yhteistyössä tulevat olemaan turvallisuuden ja varautumisen teemat. Epävarmuuden lisääntyessä luotettavat kumppanudet, toimivat yhteydet ja yhteinen tilannekuva ovat entistä tärkeämpiä. Helsinki ja Tallinna voivat yhdessä rakentaa ennakoitavuutta ja vakautta, joka heijastuu suoraan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.

Kyseessä ei ole vain julkisen hallinnon järjestelmien kehittäminen ja tiedonvaihto, vaan – koska kaupungit kehittävät palveluitaan tullakseen paremmiksi paikoiksi elää, yrittää, toteuttaa itseään – myös niiden välinen yhteistyö tähtää samaan. Kun tämä onnistuu, hyöty ei jää kaupungeille. Se näkyy uusina investointeina, kumppanuuksina, matkailijoiden ja osaajien virtana sekä kasvuna – molemmin puolin lahtea.

KETTERÄ JA INNOVATIIVINEN VIRO AVAA JATKUVASTI UUSIA MAHDOLLISUUKSIA SUOMALAISILLE YRITYKSILLE

Suomi on Viron tärkein kauppakumppani lähes kaikilla keskeisillä mittareilla – viennissä, matkailussa ja investoinneissa. Maiden väliset taloussuhteet ovat pitkään olleet tiiviit, monipuoliset ja jatkuvasti kehittyvät, perustuen maantieteelliseen läheisyyteen, kulttuuriseen yhteyteen ja vahvaan liiketoimintayhteistyöhön.

Samalla Viro on viime vuosina noussut moderniksi ja nopeasti uudistuvaksi taloudeksi, joka tarjoaa suomalaisille yrityksille merkittäviä uusia mahdollisuuksia. Maa on edelläkävijä erityisesti digitalisaatiossa, teknologian hyödyntämisessä ja ketterissä toimintamalleissa. Viro on yhä monille suomalaisyrityksille osittain hyödyntämätön markkina, jossa on paljon potentiaalia.

Tässä katsauksessa nostan esiin keskeisiä sektoreita, joissa Viro tarjoaa erityisen kiinnostavia liiketoimintamahdollisuuksia.

PUOLUSTUSSEKTORI

Viron puolustusteollisuus on kehittynyt viime vuosina nopeasti pienestä, kansalliseen turvallisuuteen nojaavasta sektorista kohti kansainvälisesti kilpailukykyistä korkean teknologian ekosysteemiä. Taustalla on turvallisuusympäristön muutos, joka on nostanut puolustuksen ja siihen liittyvän teknologian selkeästi yhdeksi maan strategisista painopisteistä.

Pilvi Hämäläinen
Maajohtaja, Viron kaupallinen edustusto, Enterprise Estonia

Kuva: EIS

Viron lähestymistapa puolustusteollisuuteen on poikkeuksellisen verkostomainen. Sen sijaan, että sektori perustuisi suuriin perinteisiin puolustuskonserneihin, se rakentuu ketteristä teknologiayrityksistä, startup-yrityksistä sekä tiivistä yhteistyöstä valtion ja tutkimuslaitosten kanssa. Tämä malli on mahdollistanut nopean reagoinnin uusiin turvallisuustarpeisiin ja teknologisiin muutoksiin.

Erityisen vahvaksi osa-alueeksi on noussut kyberturvallisuus, jossa Viro on yksi Euroopan edelläkävijöistä. Maan digitaalinen yhteiskunta on luonut luonnollisen perustan myös kyberpuolustuksen ratkaisuille. Tämän rinnalla kehittyvät nopeasti myös autonomiset järjestelmät, drooniteknologia, sensoriratkaisut sekä viestintä- ja elektroniikkajärjestelmät, jotka kaikki heijastavat sektorin vahvaa teknologiaskeitystä.

Puolustusteollisuus toimii Virossa osana laajempaa innovaatioekosysteemiä, jossa yritykset, valtio ja tutkimuslaitokset tekevät tiivistä yhteistyötä. Tämä mahdollistaa sen, että uusia ratkaisuja voidaan kehittää, testata ja ottaa käyttöön nopealla syklillä. Pienen maan etuna on ketteryys: päätöksenteko on nopeaa ja yhteistyö eri toimijoiden välillä tiivistä.

Sektori on myös vahvasti vientiorientoitunut. Kotimarkkina toimii lähinnä kehitysalustana, mutta todellinen kasvu syntyy kansainvälisiltä markkinoilta. Tämä on ohjannut yrityksiä kehittämään ratkaisuja, jotka ovat skaalattavia ja sovellettavissa laajasti eri turvallisuusympäristöissä.

Kokonaisuutena Viron puolustusteollisuus näyttäytyy korkean teknologian ja innovaation ekosysteeminä, jossa perinteinen puolustusteollisuus ja uudet digitaaliset ratkaisut yhdistyvät. Se ei ole pelkästään turvallisuuspolitiikan osa, vaan myös kasvava vientiala ja teknologinen kehitysalusta, joka hyödyntää maan vahvaa digitaalista osaamista ja ketterää toimintamallia.

DIGITALISAATIO & IT-SEKTORI

Ei voi puhua Virosta ilman digitalisaatiota. Viro on noussut yhdeksi Euroopan johtavista IT- ja tutkimus- ja kehitystoiminnan keskuksista. Tämä perustuu pitkäjänteiseen työhön, missä on kehitetty maan digitaalista infrastruktuuria.

Vuoden 2024 lopussa Viro saavutti virstanpylvään, kun se ilmoitti, että se on digitalisoinut sata prosenttia julkisista palveluistaan. Tällöin myös avioerohakemus siirrettiin verkkoon. Tämä oli viimeinen palvelu, joka aiemmin vaati fyysistä asiointia tai paperityötä. Tätä ennen jo vuosia kaikki palvelut alkaen veroilmoituk-

sesta loppuen äänestämiseen pystyi hoitamaan verkossa digitaalisen henkilöllisyyden avulla.

Digitalisaatio on myös noussut johtavaksi teemaksi tutkimus- ja kehitystoiminnassa. Kun tämä yhdistetään osaavaan työvoimaan ja yritysystävälliseen toimintaympäristöön, luodaan erinomaiset puitteet uusien teknologioiden kehittämiseksi ja pilotoinnille.

Viron koulutusjärjestelmä tukee vahvasti teknologiaosaamisen kehittymistä, ja IT-taitoja opetetaan jo varhaisessa vaiheessa. Tämä näkyy korkeatasoisena osaamisena ohjelmistokehityksessä, data-analytiikassa ja kyberturvassa. Samalla maan dynaaminen startup-ekosysteemi on yksi Euroopan tiheimmistä, ja se on tuottanut useita kansainvälisesti menestyneitä teknologiayrityksiä. Viro on maailman kärjessä yksisarvisyritysten määrässä asukasta kohden eli maassa on monia startup-yrityksiä, joiden arvo on yli miljardi Yhdysvaltain dollaria

Tiivis yhteistyö yritysten, tutkimuslaitosten ja yliopistojen välillä vahvistaa innovaatiotoimintaa ja nopeuttaa uusien ratkaisujen kaupallistamista.

Kansainväliset yritykset ovatkin löytäneet Virosta houkuttelevan sijainnin tutkimus- ja kehitystoiminnalle. Maan ketterä hallinto, vähäinen byrokratia ja avoin liiketoimintaympäristö mahdollistavat nopean toiminnan käynnistämisen ja kasvun. Lisäksi Viro toimii usein testialustana uusille teknologioille, mikä tukee yritysten mahdollisuuksia kehittää ja skaalata ratkaisujaan globaalisti.

CLEANTECH JA ENERGIA-ALA

Viron Cleantech- ja energia-alojen kehitystä voi tarkastella tarinana murroksesta, jossa yksi Euroopan fossiiliriippuvaisimmista energijärjestelmistä on vähitellen muuntautumassa kohti digitaalisesti ohjattua, hajautettua ja vähäpäästöistä kokonaisuutta. Muutos ei ole ollut pelkästään teknologinen, vaan rakenteellinen: energia ja teknologia eivät enää muodosta erillisiä sektoreita, vaan ne ovat sulautuneet yhdeksi toisiaan vahvistavaksi ekosysteemiksi.

Historiallisesti Viro on nojannut vahvasti öljyliuskeeseen, mikä on tarjonnut energiaturvaa. Nyt tätä perustaa uudistetaan määrätietoisesti. Energiasiiirtymä toimii liikkeellepanevana voimana, joka luo kysyntää uusille ratkaisuille – ja juuri tähän tilaan sektori on kasvanut. Se ei ole syntynyt irrallisena toimialana, vaan vastauksena konkreettiseen tarpeeseen modernisoida energiantuotantoa.

Viron erityispiirre on tapa, jolla digitalisaatio läpäisee koko energiajärjestelmän. Maan vahva IT-osaaminen, joka on aiemmin mahdollistanut digitaalisen hallinnon ja alustatalouden kehityksen, on nyt valjastettu energiasektorin käyttöön. Älykkäät sähköverkot ja reaaliaikaisen datan hyödyntäminen tekevät energiasta entistä joustavampaa ja tehokkaampaa. Energia ei ole enää vain tuotantoa ja kulutusta, vaan jatkuvaa optimointia, jossa tieto liikkuu yhtä tärkeänä resurssina kuin sähkö itse.

Tässä ympäristössä Viro toimii innovaatioalustana. Virossa kehitetään ratkaisuja uusiutuvaan energiaan, energian varastointiin, vetyteknologioihin sekä sähköiseen liikenteeseen – mutta olennaista on, että nämä eivät jää laboratorioihin. Energia-ala tarjoaa niille välittömän sovelluskentän. Uusiutuvan energian tuotanto kasvaa, sähköverkko kehittyy älykkäämmäksi ja sähköinen liikenne yleistyy, mikä luo jatkuvasti uusia käyttökohteita teknologialle.

Samalla Virossa on muodostunut eräänlainen kokeilu-ympäristö. Pienen kokonsa ja ketterän sääntelynsä ansiosta maa pystyy pilotoimaan uusia ratkaisuja nopeasti. Yritykset voivat testata teknologioitaan aidossa toimintaympäristössä, kehittää niitä edelleen ja skaalata ratkaisut myöhemmin laajemmille Euroopan markkinoille. Tämä tekee Virossa houkuttelevan paitsi kotimaisille toimijoille myös suomalaisille yrityksille.

Kokonaisuutena Viron kehitystä leimaa ajatus integroidusta järjestelmästä: energia-alan murros synnyttää tarpeen uusille innovaatioille. Tavoitteena ei ole ainoastaan vähentää päästöjä, vaan rakentaa kilpailukykyinen ja tulevaisuuden kestävä energiajärjestelmä.

DIGITAALINEN TERVEYDENHUOLTO

Viron terveydenhuoltosektori tarjoaa ennen kaikkea konkreettisia markkinamahdollisuuksia yrityksille, jotka toimivat digitaalisen terveydenhuollon, dataratkaisujen ja terveysteknologian parissa. Maan lähes täysin digitalisoitu terveydenhuoltojärjestelmä luo poikkeuksellisen valmiin toimintaympäristön uusille tuotteille ja palveluille.

Keskeinen lähtökohta on yhtenäinen kansallinen infrastruktuuri, jossa lähes kaikki potilasdata on sähköisessä muodossa ja saatavilla reaaliaikaisesti. Tämä mahdollistaa ratkaisujen kehittämisen ilman tarvetta rakentaa perusinfrastruktuuria alusta. Yrityksille tämä tarkoittaa nopeampaa markkinoille pääsyä ja mahdollisuutta

integroitua suoraan olemassa oleviin järjestelmiin, kuten sähköisiin potilastietoihin, e-resepteihin ja kuvantamisdataan.

Merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia syntyy erityisesti seuraavilla osa-alueilla:

1. Data- ja analytiikkaratkaisut

Laajat, standardoidut terveystietoaineistot mahdollistavat kehittyneiden analytiikka-, tekoäly- ja päätöksenteon tukijärjestelmien kehittämisen. Kysyntää on erityisesti ratkaisusta, jotka parantavat diagnostiikkaa, hoidon vaikuttavuutta ja resurssien kohdentamista.

2. Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

Painopiste siirtyy yhä enemmän sairauksien ehkäisyyn. Tämä avaa markkinoita digitaalisille seurantatyökaluille, hyvinvointisovelluksille ja riskien ennakointiin perustuville palveluille.

3. Personoitu lääketiede ja genomiikka

Viron vahva panostus biopankkeihin ja genomidataan luo kysyntää ratkaisuille, jotka yhdistävät geneettisen tiedon kliiniseen päätöksentekoon. Tämä tarjoaa mahdollisuuksia erityisesti lääketieteen, diagnostiikan ja data-alustojen kehittäjille.

4. Etähoito ja digitaaliset palvelut

Korkea digitaalinen valmius tukee etävastaanottojen, mobiiliterveyden ja kotona tapahtuvan hoidon ratkaisuja. Näille on kysyntää sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

5. Tietoturva ja datanhallinta

Koska koko järjestelmä perustuu dataan, tietoturva, identiteetinhallinta ja datan luotettavuus ovat kriittisiä. Tämä avaa markkinoita monille tietoturva-alan yrityksille.

Viron toimintaympäristö tukee myös pilotointia ja skaalaamista. Selkeä sääntely, digitaalinen infrastruktuuri ja julkisen sektorin avoimuus mahdollistavat uusien ratkaisujen testaamisen aidossa terveydenhuoltojärjestelmässä. Onnistuneet pilotit voidaan tämän jälkeen laajentaa muille EU-markkinoille, mikä tekee Virosta houkuttelevan ponnahduslautan kansainväliseen kasvuun.

ÄLYKKÄÄT KONE- JA AUTOMAATIOJÄRJESTELMÄT

Viro on viime vuosikymmeninä rakentanut itsestään yllättävän vahvan mekaniikan osaamiskeskeyttymän – ei niinkään perinteisen raskaan teollisuuden vaaraan, vaan yhdistämällä ketterästi mekaniikan, elektroniikan ja automaatioteknologian. Pienen maan etuna on ollut kyky liikkua nopeasti: samat insinöörit, jotka suunnittelevat laitteistoja, ymmärtävät myös ohjelmistoja ja dataa. Tämä tekee virolaisesta kone- ja automaatiosektorista poikkeuksellisen integroitunutta.

Automaatio, älykkäät järjestelmät ja ohjelmistot eivät ole erillisiä osa-alueita, vaan luonnollinen osa teollista toimintaa. Konepajateollisuus ei Virossa ole vain tuotantoa, vaan myös ohjelmistokehitystä, analytiikkaa ja kyberturvaa – usein saman yrityksen sisällä.

Teollisesti maa nojaa pitkään kokemukseen laajemmin teollisuudesta ja elektroniikasta. Virolaiset yritykset toimivat laajasti kansainvälisissä arvoketjuissa, erityisesti sopimusvalmistuksessa ja komponenttituotannossa. Tuotanto ei välttämättä ole volyymitaan massiivista, mutta se on joustavaa ja teknisesti vaativaa. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että virolaisia toimijoita löytyy vaativilta aloilta kuten liikenne-, energia- ja jopa avaruusteollisuudesta.

Keskeinen vahvuus on osaaminen. Koulutusjärjestelmä painottaa luonnontieteitä, teknologiaa ja ohjelmointia jo varhaisessa vaiheessa, mikä näkyy työmarkkinoilla laaja-alaisina insinööritaitoina.

Kansainväliset yritykset ovat tunnistaneet tämän yhdistelmän. Useat globaalit teollisuus- ja teknologiyhtiöt ovat sijoittaneet toimintojaan Vieroon hyödyntääkseen osaavaa työvoimaa ja laadukasta tuotantoa. Maassa toimii jo useita suomalaistaustaisia yrityksiä. Samalla Virosta on noussut omia innovatiivisia yrityksiä, jotka hyödyntävät teknologiaa uusilla tavoilla – esimerkiksi autonomisissa kuljetusratkaisuissa ja älykkäissä logistiikkajärjestelmissä. Suomessakin laajasti tunnetut Starship-ruokakuljetusrobotit ovat yksi osa tätä kehitystä.

Kokonaisuutena Viro näyttäytyy teollisuuden maana, jossa fyysinen ja digitaalinen maailma kohtaavat saumattomasti. Sen kilpailuetu ei perustu kokoon, vaan kykyyn yhdistää eri teknologioita nopeasti toimiviksi ratkaisuiksi. Tämä tekee siitä kiinnostavan kumppanin erityisesti korkean lisäarvon tuotannossa ja älykkäiden järjestelmien kehityksessä.

ESTONIAN SUBCONTRACTING INDUSTRY: TIME TO PLAY YOUR CARDS RIGHT

I have spent the last seven years representing Estonian subcontracting industries to Finnish clients — first as Sales Director in metal manufacturing and box-build services, and since February this year as Managing Director of Inission Tallinn OÜ. Over this time, I have watched the sector develop from both the factory floor and the negotiating table. But I have also observed something equally important: what is happening inside Finnish companies themselves.

Kaarel Viik
Managing Director, Inission
Tallinn OÜ

Photo: Jake Farra

The more progressive Finnish product companies have made a clear choice: they shift their focus to product development and sales, and take series production out of the house. It is a logical and correct decision. Meanwhile, less progressive competitors remain convinced they can simultaneously be world class in manufacturing, marketing and product development. In my view, this somewhat childlike “I can do it all myself” attitude is quietly stalling growth for many — and in worse cases, triggering a slow decline.

Finland’s head start in building a genuine product development culture is real and valuable. The question is whether that advantage is converted into growth or left to sit idle. Now is the right time to play those cards wisely — to focus where Finnish companies are truly strong, rather than getting buried in the daily grind of operational firefighting.

This is where Estonian subcontracting comes into the picture. Estonian manufacturers, who have spent years investing in production processes, automation and quality management, today offer Finnish companies a convenient and reliable way to take the more standardised part of their business

model out of the house. This is no longer a story about cheap labour, and one could say that this chapter is now largely closed.

The numbers speak clearly: in 2025, Estonian fabricated metal products output grew by 3% and electrical equipment manufacturing by 3.8%, with the manufacturing sector as a whole being the main engine of Estonian economic growth, with value added increasing by over 13%.

The Finnish–Estonian economic relationship provides a natural framework for this kind of cooperation. Finland is Estonia's largest trading partner: 15% of total Estonian exports go to Finland, and Finnish direct investment in Estonia amounts to 7.4 billion euros. The main export goods are machinery and equipment, electronics, and metals and metal products. These are not coincidental figures. They reflect decades of cooperation logic that simply works.

The practical advantages are equally real. Tallinn is two hours from Helsinki by sea. Business culture is pragmatic and straightforward. Estonia is a full EU member, ensuring common standards and a transparent legal environment. To be honest, challenges exist too. A shortage of skilled labour is a real constraint, and energy prices remain higher than in the Nordics. But the direction is clear: Estonian subcontractors are moving towards higher value-added production and stronger manufacturing capability.

The message is simple. A Finnish company with a strong product and a clear product development focus has today the opportunity to find a partner in Estonia that handles manufacturing professionally and reliably. The gulf is narrow, the experience is there. The only question is whether the decision is made today — or after the competitor has already made it.

ESTONIA – A STRONG FOUNDATION FOR SUSTAINABLE INDUSTRIAL GROWTH

Estonia has established itself as a reliable and business friendly environment within Europe. For Finnish companies, Estonia combines a familiar cultural context with efficiency, openness and a clear pro business mindset. Over the past decades, the country has consistently developed conditions that support entrepreneurship, international trade and long term industrial activity through predictable regulation and well functioning public services.

A key characteristic of Estonia's business environment is its clarity and transparency. Administrative processes are straightforward and predictable, allowing companies to focus on operational development rather than bureaucracy. This efficiency provides a solid basis for long term investment decisions, particularly in manufacturing and technology driven industries.

From an industrial perspective, Estonia has proven to be an attractive and dependable location for manufacturing operations. The workforce is well educated, especially in engineering and technical fields, and English is widely used in business. Labour market flexibility, combined with a strong work ethic and high quality standards, supports efficient operations and continuous improvement. For companies operating in international value chains, this translates into reliability and competitiveness.

Industry plays a central role in Estonia's broader economic development. Manufacturing and electronics support innovation, automation and more sustainable production methods across sectors. Estonia's strength lies in its

Otto Pukk
President and CEO at Incap Corporation; Chairman of the Council of the Estonian Electronics Industries Association

Photo: Laura Oks

ability to develop industry pragmatically, ensuring that competence, productivity and value creation evolve in parallel.

At the same time, there is room for further development. Like any industrial economy, Estonia can continue to strengthen how public policy supports domestic industry. This is particularly relevant in areas such as public and defence related procurement, where several neighbouring countries, including Finland, have found ways—within existing frameworks—to place stronger emphasis on domestic manufacturing and local value creation. Drawing lessons from Nordic and regional peers could further enhance Estonia’s industrial competitiveness and resilience.

Estonia’s geographical location further underpins its attractiveness. Proximity to Finland and good connectivity within the Nordic and Baltic regions make Estonia a natural part of Northern European industrial networks. Logistics and transport infrastructure, together with longstanding cross border cooperation, enable smooth integration into regional and global manufacturing ecosystems.

For Incap, an international electronics manufacturing company listed in Finland, Estonia has been an important part of our growth for many years, with one of our manufacturing facilities operating in the country. The country has offered a stable and predictable environment for developing industrial operations. A clear regulatory framework, openness towards foreign investors and access to skilled industrial competence have allowed us to develop our Estonian operations systematically and integrate them seamlessly into our global manufacturing network.

Looking ahead, Estonia continues to offer strong conditions for industrial growth, particularly in electronics manufacturing, industrial services and sustainable production. Its focus on competence development, innovation and responsible growth aligns well with the evolving requirements of modern manufacturing companies. As global supply chains increasingly emphasise resilience, transparency and sustainability, Estonia’s pragmatic approach provides a solid basis for long term development.

In summary, Estonia represents a forward looking but grounded business environment built on trust, competence and long term thinking. While there are areas where policy support for industry could be further strengthened, the overall framework remains solid. For Finnish companies considering international expansion or operational development, Estonia continues to be a natural, stable and credible choice.

WHY NOW IS THE MOMENT TO LOOK TO ESTONIA AGAIN

The past few years have not been easy on either side of the Gulf of Finland. Yet Estonia still stands out to Finland as the clever, energetic little brother — the one that does not sit still and wait for better times but keeps looking for ways to move forward and get growth going again, even in the toughest moments.

Yes, Estonia's economy has been stuck in place in recent years. But it would be a mistake to read that as a sign that the country has lost its appeal. In fact, the opposite may be true. Estonia's small size and agility, its business-friendly tax system, its fast and digital public administration, and a labour market that has become somewhat less strained all add up to a package of advantages that larger, more cumbersome markets often struggle to offer.

Finland, too, is beginning to edge cautiously back toward growth. Macro analysts expect investment and private consumption to support a slow but visible recovery this year. That makes this a sensible moment to look across the gulf once again and ask whether Estonia might be the right place to launch a new phase of expansion or begin a new partnership. In business, timing matters. Often the best results come from entering the market just as cautious optimism starts to return.

Black swans are everywhere

According to Eesti Pank's latest economic forecast, published at the end of March, Estonia's economy is expected to grow by 2.8% this year — a sharp

Annika Arras
Founder and CEO of Milton
New Nordics, Partner at
Milton Group

Photo: Kristiina Tammik

Kristi Malmberg
Senior Advisor, Milton
New Nordics

Photo: Kristiina Tammik

improvement on last year's 0.5%. Whether that forecast becomes reality will depend, of course, on how the conflicts in Ukraine and the Middle East unfold. Estonia is a small, open economy and cannot insulate itself from external shocks.

Estonia's economy is waking up this year

Estonian GDP growth, %

2024 -0.1

2025 0.5

2026 2.8

2027 2.5

2028 2.8

Source: Estonian Central Bank

Recent years have shown all of us just how thankless forecasting has become. Black swans seem to be flapping their wings everywhere in international politics and the global economy. But that does not mean the outlook must be bleak. No downturn lasts forever, and every period of weakness is eventually followed by a new upswing.

One factor that could help drive that upswing in Estonia is improving household purchasing power. After several years of subdued consumer demand, changes to the income tax system introduced at the start of this year are leaving many people with more money in their pockets. If average gross monthly wages rise by around 6%, as Eesti Pank expects, take-home pay will grow even more because of the lower tax burden. In real terms, that means households will be better off even after inflation — and when people have more money to spend, businesses notice.

Estonia and Finland understand each other

For Finnish investors, Estonia's strengths are clear enough without any need for sentimental talk about kindred nations. We share a familiar legal and cultural environment, membership of the euro area, close logistical links, and a long history of doing business together. Finnish capital is neither new nor foreign in Estonia — it is well understood and well established.

That said, it would be misleading to keep describing Estonia as some kind of low-cost subcontracting base. That era is over, and no one is going to build a serious long-term strategy on that premise alone.

Estonia's real edge lies elsewhere — above all in its tax system. Undistributed and reinvested corporate profits are not taxed. That gives growth companies the flexibility to keep earnings inside the business and channel them quickly into the next stage of expansion. It is a simple, practical advantage, and one that not every neighbouring market can offer.

It is also still remarkably easy to set up a company in Estonia, with most businesses established online. That is not just a technical convenience. For entrepreneurs, speed, simplicity and minimal bureaucracy are genuine competitive advantages.

The labour shortage that once put serious pressure on Estonia's labour market has eased somewhat, but companies still need to reckon with both relatively high wage levels and employees' expectations of meaningful value propositions from employers. Average gross monthly pay in Estonia is now above €2,000. That means Estonia is no longer a destination for companies looking merely to cut costs. It does, however, make strong sense for businesses that want to build an efficient, digitally managed operation and use reinvested profits to fund future growth.

Estonia is also an excellent base for expansion into the wider Baltic region. Miltton has taken exactly that route: our headquarters are in Finland, with Miltton New Nordics based in Tallinn covering all Baltic markets with its subsidiary Miltton Latvia in Riga and affiliate partner Bosanova agency in Vilnius.

The key is to move at the right moment

At Miltton, we keep a close eye on developments in society in order to support our clients with informed, high-quality advice, and we regularly conduct research to do so. Miltton's 2025 Friction Study found that for people in Estonia, the most pressing issues are the economy and security. 87 percent of respondents said improving the economy should be a top priority, while 78 percent wanted wars and conflicts to be reduced. Unsurprisingly, the economic situation was also the single biggest factor undermining people's sense of security. The message is clear: expectations for a return to growth are high.

That is why this moment holds not only risks, but opportunities too. The signals now coming from the Estonian economy are more encouraging than they have been for some time, and they justify at least a measure of cautious optimism. Believing that may feel naive after everything the 2020s have thrown at us so

far. But no period of disruption lasts forever. At some point conflicts subside, confidence returns, and the region begins to gather momentum again.

Where does hope come from?

If expectations for growth are high, it is equally important to understand what gives people confidence in the future. The findings from Miltton's Friction Study offer a useful perspective.

What gives hope for better future?

(Source: 1000+ respondents cross Estonia, Friction Study 2025, Miltton)

For Estonians, hope is not rooted in quick fixes or short-term measures. It is anchored in long-term fundamentals: better education and the growth of knowledge, greater appreciation of science and research, economic development, transparency in political decision-making, and a free media environment.

Technological progress and innovation also remain important sources of optimism, even if belief in their impact has softened slightly over the past year. At the same time, the Estonian government has launched new initiatives to strengthen AI capabilities across society. One of the latest examples is the Eesti ai initiative, which aims to improve understanding of how artificial intelligence affects different professions, reduce uncertainty around its impact, and equip people with the skills needed to navigate a rapidly changing technological environment. This kind of coordinated, forward-looking approach to AI readiness remains relatively rare — and highlights Estonia's willingness to move early rather than react late.

This matters for businesses. A society that places its trust in knowledge, openness and innovation creates fertile ground for sustainable growth. It signals not only resilience, but also a clear direction — a shared understanding that progress depends on continuous development and adaptation.

For Finnish entrepreneurs, this is perhaps the most important takeaway. Estonia is not only recovering economically; it is also a society that continues to believe in the very drivers that make long-term success possible.

And that belief, more than any single forecast, is what ultimately turns cautious optimism into real momentum.

The real question is not whether that moment will come. It is who will be ready when it does.

That is exactly why now is a better time than later to look across the Gulf of Finland. The best business decisions are rarely made when everything is already obvious. They are made earlier — when the direction is only just beginning to shift, and when there is still enough courage to spot the opportunity before everyone else does.

The distance is short. The timing may be even shorter.

NESTE VIROSSA: YLI KOLME VUOSIKYMMENTÄ KUMPPANUUTTA JA ASIAKASLÄHTÖISIÄ RATKAISUJA

Neste perustettiin vuonna 1948 turvaamaan Suomen energiahuoltoa. Tänä päivänä olemme maailman johtava uusiutuvan lentopolttoaineen (SAF) ja uusiutuvan dieselin tuottaja. Jalostamme jätteitä, tähteitä ja innovatiivisia raaka-aineita uusiutuviksi ratkaisuisiksi jalostamoillamme kolmella mantereella: Singaporessa, Rotterdamissa sekä yhteistyöjalostamollamme Martinezissa Kaliforniassa. Euroopan jalostustoimintamme sydän on teknologisesti edistyksellinen Porvoon jalostamo Suomessa, jossa käsittelemme kasvavia määriä uusiutuvia ja kierrätysraaka-aineita, kuten jätemuovia, osana jalostamon vaiheittaista transformaatiota uusiutuvien ja kiertotalousratkaisujen keskuksiksi.

Matti Tähti
Maajohtaja, Neste Eesti
Kuva: Neste

Meille Viro on kasvuypäristö, jossa Neste on toiminut jo vuodesta 1990. Neste on Viron suurin uusiutuvien polttoaineiden tarjoaja ja merkittävä taloudellinen toimija, jonka läsnäolo näkyy virolaisten arjessa koko maan kattavan Neste Express -asemaverkostomme myötä. Muugan terminaalilla on lisäksi keskeinen rooli maan polttoaineiden jakeluketjussa.

Marketing & Services – tavoitteena erinomainen asiakaskokemus

Nesteen liiketoiminta jakautuu kolmeen liiketoimintayksikköön: Uusiutuvat tuotteet, Öljytuotteet sekä Marketing & Services. Viro on yksi Marketing & Services -liiketoimintayksikön päämarkkinoista Suomen, Latvian ja Liettuan ohella. Turvallisuus, laadukkaat polttoaineet ja asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin vastaavat, jatkuvasti kehittyvät palvelut ja ratkaisut yhdessä tuottavat arvoa niin kuluttajakuin yrityssektorin asiakkaillemme. Liiketoimintayksikkömme palvelee asiakkaita lähes tuhat Neste-asemaa kattavalla verkostolla, joka tarjoaa sekä fossiilista että Neste MY Uusiutuva Diesel™ -polttoainetta. Laajennamme jatkuvasti Nesteen

uusiutuvan dieselin saatavuutta ja julkinen suurteholatauspalvelumme, Neste MY Uusiutuva Lataus™ helpottaa sähköautoilijoiden matkantekoa Suomesta Liettuun asti.

Tielläliikkujien arjen kumppani - vahvasti läsnä Virossa myös tulevaisuudessa

Nesteellä on vahva asema Viron polttoainemarkkinassa ja sitoutumisemme Viroon on pitkäjänteistä. Viron päätoimipisteemme sijaitsee Tallinnan ydinkeskustan tuntumassa, hiljattain uudistetuissa, moderneissa toimitiloissa, ja yli 60 automatisoitua Neste Express -asemaa tekevät virolaisten ja maassa liikennöivien arjesta sujuvaa.

Yrityksemme kivijalkana ovat Nesteen arvot: välitämme, olemme rohkeita ja teemme yhteistyötä. Arvomme ohjaavat noin 5 800 nesteläistä globaalisti mukaan lukien merkittävä joukko Nesteen työntekijöitä Virossa. Heille Neste tarjoaa työnantajana kiinnostavan näköalapaikan energiatoimialalla. Meillä on rohkeutta uudistaa ja uudistua, ja ratkaisujemme avulla, yhdessä kumppaneiden ja asiakkaiden kanssa voimme vaikuttaa liikenteen hiilijalanjäljen pienentämiseen.

Vuonna 2025 lanseerasimme Viron markkinalla uuden ja koko verkostomme kattavan Neste Express -konseptin. Sen syntyyn vaikutti asiakkaidemme toive vaivattomasta ja nopeasta asioinnista yhdistettynä korkealaatuisiin polttoaineisiin ja selkeään hinnoitteluun. Monimutkaisista alennuksista luopuminen on otettu asiakaskunnassamme vastaan positiivisesti ja kehitämme parhaillaan monipuolisia maksamisen palveluja, kuten Neste-kortti ja Neste-äppi -mobiilipalvelu, joka helpottaa entisestään asiointia ja maksamista asemillamme ja tarjoaa asiakkaita palvelevia kumppanusetuja.

Ratkaisuja liikumisen hiilijalanjäljen pienentämiseksi

Ilmastonmuutoksen hillitseminen on aikamme suurimpia haasteita, ja sen torjuminen vaatii meiltä kaikilta tekoja ja kaikkien käytettävissä olevien ratkaisujen laajaa hyödyntämistä. Neste auttaa ratkaisuillaan asiakkaitaan vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä. Neste MY Uusiutuva Diesel™ -polttoaine, jota on saatavilla kattavasti asemaverkostossamme, on uusiutuvista raaka-aineista valmistettu, niin kutsuttu vetykäsitelty kasviöljy (HVO100). Kemialliselta koostumukseltaan fossiilisen dieselin kaltainen Nesteen uusiutuva diesel on "drop-in"-polttoaine, joka soveltuu käyttöön sellaisenaan eikä vaadi muutoksia nykyisiin dieselkäyttöisiin autoihin, kuljetuskalustoon tai polttoaineen jakeluinfrastruktuuriin.

Uusiutuvat polttoaineet auttavat pienentämään myös meriliikenteen hiilijalanjälkeä. Tästä merkittävänä esimerkkinä on yhteistyömme Eckerö Linen kanssa, joka otti ensimmäisenä laivayhtiönä Suomessa kaupallisen meriliikenteen käyttöön Neste MY Uusiutuva Diesel -polttoaineen Helsinki–Tallinna-väliseen liikennöintiin.

Turvallisuus ja yhteistyö auttavat onnistumaan

Nesteellä turvallisuus on kokonaisvaltainen osa kulttuuriamme ja kaikkea toimintaamme. Tavoitteemme on nolla vahinkoa tai tapaturmaa joka päivä, ja turvallisuuteen liittyvä tavoitteemme koskee myös alihankkijoitamme ja kumppaneitamme. Sitoutuminen turvallisuuteen näkyy myös Neste Express -asemaverkostossa, missä olemme kiinnittäneet erityistä huomiota asioinnin turvallisuuteen ja sujuvuuteen. Huolehdimme asemien kunnossapidosta ja tekniikasta niin, että jokainen asiakas voi tankata ja asioida luottavaisin mielin ympäristössä, joka on suunniteltu turvallisuus edellä.

Nesteellä opimme jatkuvasti uutta ja kehitämme turvallisuutta yhdessä. Yhteistyö ja kumppanuudet ovat myös pilarit koko liiketoiminnan kasvulle ja menestykselle – myös Virossa, jossa haluamme olla osa maan tarinaa myös tulevina vuosikymmeninä.

HOW IS ESTONIA DOING?

Estonia entered 2026 with a possible recovery under way. GDP grew by 0.6% in 2025, average gross monthly wages rose to €2,155 in the fourth quarter, and unemployment stood at 6.4% in Q4. On 31 March, the Bank of Estonia cut its 2026 growth forecast to 2.8%. Even so, Estonia entered the year with improving momentum, although the war in the Middle East has added fresh uncertainty for Estonia, Europe and the wider global economy. For Estonian businesses, that means a recovery is dependent on external demand, energy costs and geopolitics.

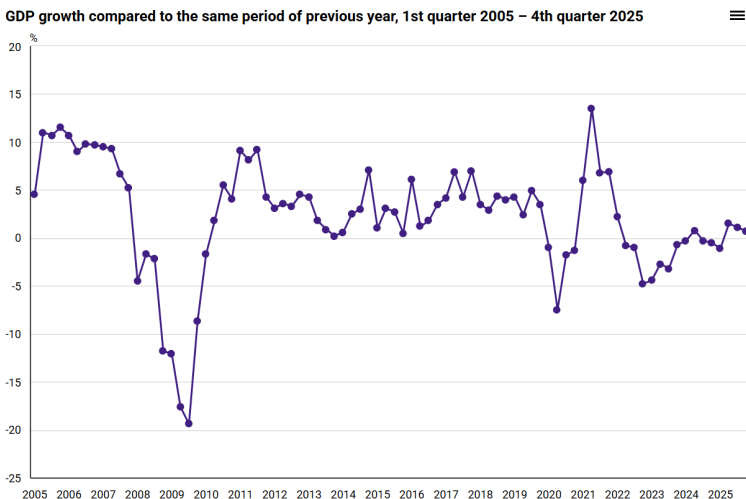

Mait Palts

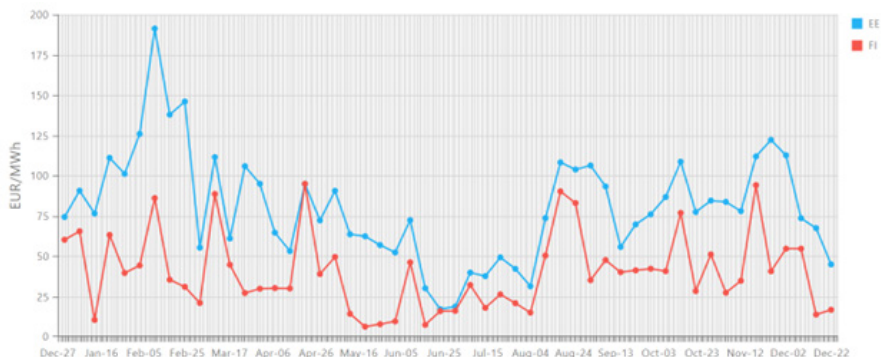
Director General, Estonian Chamber of Commerce and Industry

Photo: Triin Maasik

Energy is at the top of Estonia's competitiveness agenda. Estonia's power market is tied closely to Finland. The two EstLink interconnectors provide 1,000 MW of transfer capacity, and in 2025 almost half of Estonia's power comes from imports, the majority of it from Finland. Finnish imports currently help Estonia battle high energy prices.

Source: Statistics Estonia

The average price of electricity in the Nord Pool Estonia price area in 2025 was €80.38 per MWh, while this is slightly lower than in Latvia and Lithuania (€85.31 and €85.73 per MWh), it is still substantially higher than in Finland (€40.48 per MWh).

Labour and education

Labour is the next structural constraint. Estonia faces a dual labour-market problem: moderate unemployment on one hand, and a shortage of engineers, ICT professionals and skilled industrial workers on the other. OSKA estimates that by 2035 Estonia will face an annual shortfall of around 1,400 top specialists and 700 skilled workers that domestic graduates will not cover, underlining why labour shortages have become a structural competitiveness issue.

Estonia's annual immigration quota for 2026 is only 1,292. For a small open economy, the present framework remains too rigid for the scale of the skills gap. Education, therefore, needs to be treated as economic infrastructure.

Estonia still delivers strong headline learning outcomes: in PISA 2022, 15-year-olds in Estonia scored 510 points in mathematics, 511 in reading and 526 in science, well above OECD averages. But there is concern that the system underlying those results is starting to erode.

Businesses in acute shortage sectors are already building their own training pipelines. The entrepreneur-backed //kood (<https://kood.tech>) model, which was created to reduce the shortage of software engineers, has grown out of Jõhvi into a wider network, and now includes kood/Sisu in Finland. In aviation, Magnetic MRO launched Magnetic Academy as a work-study route for aircraft technicians and engineers. These are practical and encouraging examples of

how the private sector is helping to strengthen Estonia's future skills base when demand is changing faster than the formal system can adapt.

Moving ahead with strategic manufacturing

The recently opened Neo Performance Materials' rare-earth magnet plant in Narva is important not only because it is a major investment, but because it shows that Estonia could host a larger critical materials and advanced manufacturing niche. The facility is Europe's first rare-earth permanent-magnet plant. If Estonia can grow supplier, skills and infrastructure capacity around it, this could become a full sector, boosting the local economy as well as the region.

Taxes and administrative burden

Taxation remains a comparative strength. Estonia still taxes corporate income mainly when profits are distributed, not while retained in the company, and that continues to support reinvestment. In 2025, Estonia also stepped back from two planned tax changes – the 2% corporate profits tax and the increase in the income-tax rate to 24%. With parliamentary elections due in 2027, tax predictability may weaken. On legal certainty and administration, Estonia still performs well by European standards.

Most public services are accessible online, making the processes faster and more transparent for government and businesses alike. At the same time, reducing bureaucracy remains an important next step. For example, the ECCI submitted 221 written opinions on draft laws and policy papers in 2025. It is 70% more than in 2019 and the fastest-growing share of the burden now comes from the EU. Together with the Finnish, Latvian and Lithuanian chambers, we have called on national governments and the European Commission to cut the administrative burden by at least one third, warning that Europe is in danger of regulating away its own competitiveness.

Trade

Finland remained Estonia's largest goods export market in 2025, taking 15% of total exports. Latvia was second with 11%, while Sweden and Lithuania each accounted for 9%. On the import side, Finland was again the largest partner with 12% of total imports, followed by Latvia and Germany, both with 11%. In value terms, Estonia exported just over €18.6 billion of goods and imported more

than €22.4 billion in 2025. The main export groups are electrical equipment, food products and wood; the main import groups were electrical equipment, transport equipment and food products. Electrical equipment dominated exports to Finland and Sweden, while mineral products were important in imports from Finland and Latvia.

Inflation

Using the harmonised index of consumer prices (HICP), the EU's comparable inflation measure, Estonia has seen a far sharper inflation swing than Finland, for example, over the past 3 years. Estonia's annual average HICP inflation was 9.1% in 2023, 3.7% in 2024 and 4.8% in 2025. The European Commission still expects Estonia to remain the higher-inflation economy this year.

For business, the key point is that Estonia's cost environment has repriced faster than Finland's, even if the gap is narrowing. Estonia's higher inflation is mainly linked to services, food and tax effects. The more positive signal is that inflation pressures have eased significantly from their earlier peak, even if they remain elevated.

Estonia still offers Finnish business a familiar euro-area market, effective public administration and fast cross-border business links. But its next competitiveness phase will depend less on legacy reputation and more on execution: cheaper and more secure power, a larger specialist workforce, an education system that can renew itself, predictable taxation ahead of the 2027 election cycle, and a stronger pushback against regulatory overgrowth at both national and EU level.

DYNAAMINEN DUO VAI KAKSI KYRÄILEVÄÄ PROVINSSIA

Suomen ja Viron kanssakäymisen historia on valttavan pitkä, pidempi kuin kirjoitettu historia. Silti meillä on merkillisen paljon aukkoja toistemme tuntemisessa, ja siten toistemme potentiaalin näkemisessä.

Viron uudelleenitsenäistymisestä on tänä vuonna kulunut 35 vuotta. Miltä maailma näyttää seuraavan 35 vuoden päästä? Voimme vain toivoa, että seuraavassa samanmittaisessa jaksossa ei tapahdu yhtä paljon, koska se muutos liittyisi ison naapurin mullistuksiin. Venäjä on ja pysyy eloonjäämiskysymyksenämme ja siten myös keskinäisen kanssakäymisen määrittäjänä.

Olemme alun perin samaa kansaa, itämerensuomalaisia. Rajat tulivat myöhemmin. Mutta olemme päätyneet historian laboratorioskokeeseen, jossa kaksi samanlaista kohtaa erilaisen historian. Toinen oli satoja vuosia osa Ruotsia, toinen saksalaisten alla. Toinen tuli Neuvostoliiton miehittämäksi, toinen säilytti itsenäisyyden, mutta joutui oppimaan Moskovan mielistelyn. Kaksi saman perimän kasvia pantiin kasvamaan erilaiseen multaan. Tuliko meistä siis erilaisia? Kyllä ja ei. Tuli eri tavalla reagoivia samanlaisia. Tämä on taloudessa suuri mahdollisuus.

Vaikka arkipäivän suhteita on nyt valtavasti, molemmin puolin maakuva on paradoksaalisesti vanhentunut. Virossa Suomea kohtaan tunnetaan edelleen tarpeettoman paljon alemmuuskompleksia. Suomalaiset puolestaan tuntevat edelleen tarpeettoman paljon ylemmydentunnetta. Tämä ei tietenkään näy juhlapuheissa, mutta se näkyy valinnoissa.

Suomalaisten on vaikea hahmottaa, että Suomi on Virossa suurvalta. Virossa seurataan Suomea paljon tarkemmin kuin Suomessa Viroa. Niin on aina isomman ja pienemmän välillä, myös Suomen ja Ruotsin välillä.

Hannele Valkeeniemi
Suomen Viron-instituutin johtaja

Kuva: Jouni Valkeeniemi

Laulavasta vallankumouksesta on vain sukupolvi, mutta se määrittää vielä asenneilmastoa. Viron vapautuminen oli eräänlainen talvisota. Kun menneessä on tapahtunut isoja asioita, on vaikea katsoa tulevaisuuteen.

Suomen ja Viron välillä on tehty kolme suhderaporttia, vuosina 2003, 2008 ja 2022. Uusin valmistui pahaksi onneksi juuri silloin, kun alkoi Venäjän suurhyökkäys Ukrainaan. Suomen ja Viron visiopaperi lensi saman tien pöytälaatikkoon, ellei peräti roskakoriin. Aivan kuin Venäjän hyökkäyssota olisi syy vähentää keskinäisen taloudellisen ja kulttuurisen sidoksen vahvistamista. Luulisi nimenomaan päinvastoin. Palattiin vanhoihin asetuksiin, reagoimaan pelkoon.

Olen osallistunut kymmenen viime vuoden aikana lukemattomiin suomalais-virolaisiin keskustelutilaisuuksiin ja tapahtumiin. Jossain vaiheessa niissä mennään aina historiaan. Hyvä niin, koska lahden toisen rannan historia tunnetaan lopulta huonosti. Virolaisilta vietiin hetkeksi oma historia, ja suomalaiset päättivät – noin kärjistetysti – olla tietämättä Virosta, koska se ei sopinut Neuvostoliitolle.

Mutta ei ole juuri lainkaan tilaisuuksia, joissa pohdittaisiin tulevaisuutta. Mitä Suomi ja Viro toisiltaan haluavat ja mikä on se vastavuoroinen hyöty, jota voimme toisiltamme saada. Miten saamme hyödynnettyä molempien korkean osaamisen, virolaisten riskinoton ja suomalaisten suunnitelmallisuuden?

Erilaisuuden ja samanlaisuuden dynamiikka hyödytti virolaisia ja suomalaisia satojen vuosien ajan seprakaupassa. Se oli vaihtokauppaa, jossa vaihdettiin ylijäämiä suhteellisen edun periaatteella. Suomessa oli paremmat kalansaaliit, Virossa paremmat pellot. Vilja vaihtui kalaan, ja kumpikin eli paremmin. Se ei ollut hyväntekeväisyyttä eikä hyväksikäyttöä – vaan juuri erilaisuuden (tuotteet) ja samanlaisuuden (maantiede, kulttuurinen perusta) hyödyntämistä eloonjäämiseksi raukoilla rajoilla.

Tulevaisuusvisioita oli 1990-luvulla sekä suhderaporttien lisäksi ajatuspaja Demos Helsingin Talsinki-raportti 2008. Näiden ehdotuksista ei ole realisoitunut juuri mitään, pois lukien suomalais-virolainen kulttuurisäätiö, joka perustettiin Suomen ja Viron keskinäiseksi 100-vuotislahjaksi toisilleen.

Euroopassa on esimerkkejä ylijaraisista rakenteista, joiden avulla vahvistetaan alueita. Lähin löytyy Merenkurkun neuvostosta. Kuten hyvässä avioliitossakaan, kaikki hyvä ei pysy itsestään. Ystävyystoiminta on hiipunut, ja se on ajan merkki. Se perustuikin usein avun antamiseen ja saamiseen. Tarvitaan uusia säännölli-

syyteen perustuvia, toimialat ylittäviä rakenteita tilannekuvan ja tulevaisuuden ajatustyötä varten.

Nyt tarttumista estää katseen pysyminen peräpeilissä, vanhentuneessa maaku-
vassa, jossa yksi maa auttaa toista tai hyödyntää hintatason erilaisuutta.

Keskinäisen tulevaisuusajattelun esteenä on epäilemättä sekin, ettemme ole
tottuneet kahdenväliseen katseeseen. Niin Suomi kuin Vironkin ovat tottuneet
määrittelemään toisensa suurten keskusten, milloin Pietarin, Tukholman, Mosko-
van, Brysselin tai Washingtonin kautta.

Emme osaa riittävästi katsoa, miten me vaikutamme toinen toisiimme. Tämä nä-
kökulma on jäänyt katveeseen, vaikka esimerkiksi pelkästään Suomen televisiolla
on ollut järäisyttävä vaikutus Viron menestykselle. Suomi sai pitkään käyttää Viroa
halpamaana, talous hyötyi siitä, mutta se ei ole omiaan kasvattamaan osaamista.
Hintatasoon perustuvan hyödyn aika on lopullisesti ohi. Tekoälyn, väestön van-
henemisen ja Venäjän sulkeutumisen jälkeen Suomenlahden ja Itämeren yhteys
täytyy taas ajatella uusiksi. Muutoin on vaara, että jäämme lopulta kahdeksi
rinnakkaiseksi, toisiaan kyräileväksi provinssiksi.

Varmistaaksemme elossa pysymisen globaalissa taloudessa, ei meillä ole
mielestäni edes vaihtoehtoa jäädä kahdeksi rinnakkaiseksi provinssiksi. Meidän
on haettava uusi sisältö siihen, miten saamme toisistamme molemminpuolista
hyötyä.

Miltä kuulostaa esimerkiksi sähköisen asioinnin laajempi yhdistäminen, kun meillä
on jo sama teknologia kansallisen palveluyälän ja Viron X-roadin välillä. Rajat
ylittävä matkakorttijärjestelmä? Suomen ja Viron yleisradiokanavien vastavuo-
roinen näkyminen? Yhteinen yliopistojen huippuyksikkö Suomenlahden alueelle?
Helsingin ja Tallinnan yhteinen matkailumarkkinointi?

En tuossa listassa maininnut tunnelia, koska tunneli ei itsessään tee mitään. Se
on mahdollistaja asioille, jotka pitää ajatella ensin. Jos Tallinna olisi Keravan
etäisyydellä Helsingistä, muuttuu koko kaupunkisuunnittelu, turismi, yllärajainen
työssäkäynti ja alueellinen dynamiikka. Sitä ennen on jo mietittävä, mihin toi-
siamme tarvitsemme.

Kaiken tulevaisuusajattelun ei tarvitse realisoitua, mutta ilman tulevaisuusajatte-
lua keskitymme vain reagoimaan. Suomi tarvitsee epätoivoisesti kasvua. Ei ole
liian vaikeaa kääntää nekin kortit, joissa pelataan yhdessä naapurin kanssa.

Suomalais-Eestiläinen
Kauppayhdistys ry

kauppayhdistys.fi

Finnish Estonian
Chamber of Commerce
(Soome-Eesti Kaubanduskoda FECC)

fecc.ee

KESKUS- KAUPPAKAMARI

Keskuskauppamari
PL 1000, Alvar Aallon katu 5 C, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppamari@chamber.fi | X@K3FIN
kauppamari.fi